

Testvér, csatlakozz a Magyar Élet Mozgalmához!

Ara 10 fillér

DEBRECZENI UJSÁG

SZERKESZTŐSÉG-KIADÓHIVATAL
FERENC JÓZSEF-ÚT 56. SZÁM.
TEL.: 21-90, ÉJJEL 10-TŐL 23-48.

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
EGÉSZ ÉVRE 30 PENGÓ, FEL
ÉVRE 15 PENGÓ, HAVONTA 2.50 P

(TRIANON 19.) 1939 JANUÁR 27. PÉNTEK

KER. POLITIKAI NAPILAP

XLIII. EVFOLYAM, 24. SZÁM

**Gróf Csáky István külügyminiszter expozéja
a magyar külpolitika legaktuálisabb kérdéseiről**

Francó tábornok diadalmas bevonulása Barcelonába

Másfélmillió ember kitörő lelkesedéssel fogadta a Katalán fővárosban a felszabadító nemzeti csapatokat -- Franco néhány hét alatt Valenciát és Madridot is elfoglalja -- Sabadel városát is elfoglalták a nemzeti csapatok

Mussolini: A barcelonai győzelem új fejezetet jelent az új európai történelemben, amelyet most írunk

Bilbao, január 26. (Német TI.): A katalóniai arcvonalról délután két órakor érkező jelentés szerint a spanyol nemzeti csapatok csütörtök délelőtt megkezdték bevonulásukat Barcelonába, miután befejezték a bekerítési műveleteket. A lakosság ujjongva fogadta a nemzetieket. A csapatok lényeges ellenállás nélkül vonultak be a városba.

Burgos, január 26. (Havas.): Amint elterjedt a nemzeti csapatok bevonulásának híre, a barcelonai lakosság hatalmas csoportokban, nagy lelkesedéssel járta be a főbb

útvonalkat s alig tíz perc alatt valamennyi ház nemzeti zászlódszobában pompázott.

London, január 26. Jól értesült helyről jelentik, hogy a francia kormány semleges sáv létesítését javasolta a francia-spanyol határon, a spanyol menekültek elhelyezésére. Ebben a kérdésben tárgyalások folynak Bonnet külügyminiszter és az angol nagykövetség között. A londoni kormány hajlandó közreműködni a terv végrehajtásában, amelyhez azonban szükséges Franco tábornok hozzájárulása.

délelőtt Perpignanba érkezett. A barcelonai francia nagykövetség át-

költözött Figuerasba, az ottani francia konzulátus épületébe.

Másfélmillió ember kitörő lelkesedéssel fogadta Francókat

Barcelona, január 26. (Stefani.): Franco tábornok csapatainak Barcelonába való bevonulása valóságos diadalmenet volt. A nemzeti csapatok zászlókkal vonultak be a városba, ahol több mint másfélmillió ember kitörő lelkesedéssel fogadta őket.

Csodálatos módon valamennyi ház már a nemzeti Spanyolország piros-arany zászlójával volt feldíszítve. A tömeg a csapatokkal együtt énekelte a spanyol nemzeti Himnuszt és a Falanksz-indulót. A csapatokat élelmiszerekkel megrakott teherautók követték.

Páris, január 26. (Havas.): Bonnet külügyminiszter a kamarában a francia-olasz viszonyt ismertette kijelentette, hogy Franciaország lelkiismerete ebben a kérdésben teljesen tisztá. Franciaország fenntartja Daladier és Bonnet által már többször leszögezett álláspontját. Franciaország ragaszkodik a francia birodalom integritásához és nem fog eltérni semmiféle ez ellen

irányuló támadást.

Róma, január 26. Az olasz lapok ma délután külön kiadásokban közölték Barcelona elestének híreit. A Giornale D'Italia tudósítójának jelentése szerint a nemzeti csapatok bevonulása délután 14.30 órakor kezdődött. A vörösök az utolsó percig ellentállásra készültek, de végül is sorra feladták a hevenyészve épített állásokat és otthagyták az egyes utcákon lévő zódo barrikádokat is.

A katonák énekelve és leirhatatlanul lelkes hangulatban indultak a város felé, ahonnan ezrével tödült eléjük Barcelona lakossága.

Barcelona, január 26. A barcelonai rádióban délután sorra megszólaltak a mikrofon előtt a városba bevonult nemzeti csapatok parancsnokai és ismertették a város elfoglalásának lefolyását. A bejelentések után Eljente kiáltottak Franco tábornokra, majd pedig a spanyol nemzeti Himnuszt következett. Végül a parancsnokok rövid felhívást intéztek Barcelona lakosságához.

Mussolini a barcelonai győzelemről

Róma, január 26. Róma városát az esti órákban kivilágították. Valamennyi középületet fellobogóztak. Hat óra tájban a fényárban úszó utcákon nagy tömegek indultak a Palazzo Venezia felé zászlók és jelvények alatt. A Palazzo Veneziaát és környékét betöltő százezres tömeg zajosan éltette Mussolinét és Franco tábornokot. Kevéssel 7 óra

után a Duce megjelent az erkélyen s rövid beszédet mondott: — Örömtök teljesen indokolt. Annyi más város után Barcelona is megszabadult a vörösök és a bolsévizmus barátainak gaz és elnyomó uralma alól.

A barcelonai győzelem új fejezetet jelent az új európai történelemben, amelyet most írunk.

A navarrai hadosztály vonult be elsőnek Barcelonába

Lerida, január 26. Barcelonából érkező hírek szerint a katalán főváros lakossága a bevonuló, felszabadító csapatokat nagy lelkesedéssel fogadta. A Navarrai hadosztály osztagai, továbbá a marokkói és legionista csapatok voltak az első, amelyek Barcelonába bevonultak. Valamennyi házra kitűzték a fehér és nemzeti spanyol zászlót. A lakosság ellepte az utcákat és éljenezte a bevonuló csapatokat.

Az estremadurái harctérről érkező jelentés szerint ott is sikerült a nemzeti csapatoknak a köztársasági arcvonalat áttörni és visszaszorítani.

Manreza, január 26. Barcelona elfoglalásáról a következő részleteket jelentik:

Jague tábornok marokkói hadtes-

Sabadel város is a Francóék kezében van

Lerida, január 26. Mialatt a nemzeti haderő bevonult Barcelonába, más nemzeti csapatok elfoglalták a várostól északra fekvő Sabadel várost, amelynek 30 ezer lakosa van. A nemzetiek ezután keleti

téneket csapatok elfoglalták Montjuich erődjét. A tibidabi erődőt a navarrai hadosztály foglalta el. A két csapat között a fekete nyíl hadászlopai tartották fenn az összeköttetést. A támadást harcokocsik nyitották meg. Egészen jelentéktelen helyi jellegű ellentállás után Franco csapatai kevéssel 12 óra után elfoglalták Barcelona, Plaza de Espana nevű terét. A köztársasági csapatok túlnyomórésze még szerdán, valamint csütörtökre virradó éjszaka folyamán elhagyta Barcelonát és visszavonulóban van a tengerparti úton. A bevonuláskor Barcelona egész lakossága az utcákra tödült és lelkesen ünnepelte a nemzeti csapatokat.

irányba folytatták előnyomulásukat, a Barcelona és Puigcarda közti főúton felé.

Páris, január 26. Negrin spanyol köztársasági miniszterelnök és Del Vayo külügyminiszter csütörtökön

Francó nagyszerű csapatai és rettenhetetlen legiónistái nemcsak Negrin kormányát verték meg, hanem sok más ellenségük is porban hever. A vörösök jelszava ez volt: Nem fogtok áttörni! Mi mégis áttörtünk és én mondom nektek, ezután is át fogunk törni.

Mussolini szavaft a tömeg leírhatatlan nagy tapssal és lelkesedéssel fogadta. Hosszú időn át éltette a Duce-t és Franco tábornokot.

Páris, január 26. A francia közvélemény a spanyolországi események hatására áll. A lapok most már mérlegelik Barcelona elestének várható következményeit. A Jour nézete szerint valószínű, hogy Franco tábornok a Katalóniában aratott döntő győzelme után néhány hét alatt Valenciát és Madridot is hatalmába keríti.

A Liberté úgy véli, hogy ha Franciaország vissza akarja nyerni Spanyolországra gyakorolt régi befolyását, akkor Barcelona eleste után azonnal nagykövetet kell küldenie Burgosba. Ma még egy utolsó alkalom kínálkozik számunkra — írja a lap, — de egyetlen veszteni való percünk sincs.

A Figaro reméli, hogy francia részről nem fogják a katalán vezéreket felesleges ellenállásra készíteni. Franciaországnak a két spanyol fél között békés szellemben kell közbelépnie. Ehhez azonban feltétlenül szükséges, hogy Franciaország azonnal nagykövetet küldjön Burgosba.

Az Epoque nézete szerint Franco tábornok győzelme voltaképpen a berlin-római tengely győzelmét jelenti.

Bonnet francia külügyminiszter nagy beszéde a Házban

Franciaország nem tűri, hogy birodalmához hozzányuljanak

Páris, január 26. Bonnet külügyminiszter csütörtök délután a Házban nagy érdeklődéssel várta beszámolóját. A müncheni kibékülés Franciaországot és Európát borzasztó kalandtól mentette meg, amelynek legelső áldozata maga Csehország lett volna. Franciaország a csehszlovák válság idején megtanulta beszélni a francia-angol barátság teljes értékét. Ez a lojális barátság a francia politika alapköve. A két demokrácia országát ugyanaz a békeszeretlet jellemzi. E két ország senkitől sem követel semmit, csupán örökségét akarja épségben megtartani.

Ezután áttért a francia-olasz viszonyra. Franciaország ismételt megpróbálta megjavítani viszonyát Olaszországgal. Franciaország semmit sem követelt, nem mehetett tehát bele semmiféle döntőbíráskodásba, vagy hétközi akcióba. Az angol kormány irásbeli jegyzékben küldte: Franciaországgal, hogy osztja a francia álláspontot, s hogy Chamberlain és Halifax ennek megfelelő módon járt el Rómában.

Bonnet végül újból megerősítette, hogy Franciaország nem fogja tűrni, hogy birodalmához hozzányuljanak s meg fogja őrizni szuverenitását éppúgy, mint területét. Ezután hangoztatta a független Spanyolország fenntartásának szükséges-

ségét. Ebben Anglia és Franciaország között tökéletes az egység. A francia kormány akár holnap is hajlandó egybehívni a békeszeretők népek konferenciáját. A spanyol kérdésben hangoztatta, hogy fenn kell tartani a benemavakozás politikáját. Franciaország nem tűrheti, hogy Északafrikával folytatott közlekedését ide a hatalmak veszélyeztessék. Hasonló szély fenyegeti Angliát is Máltában és Gibraltárban. Ebben a vonatkozásban — mondotta — megerősíthetem Franciaország és Anglia közti teljes szolidaritást. Egyesek nemzetközi értekezlet összehívását javasolták. Mi ennek egyáltalán nem vagyunk ellenségesek. Franciaország kész szembenézni a megpróbáltatásokkal s nem fog megfélemleni kötelességeiről. Ha elkövetkeznék a legvégző próba, a francia nép egy szívvel s egy lélekkel felelne a haza hívására.

Páris, január 26. A kamara felhétkor folytatta a tanácskozást. Daladier miniszterelnök kijelentette, hogy a kormány Chichey indítványát fogadja el és felvetette a bizalmi kérdést. A Ház szótöbbséggel fogadta el az indítványt.

A szavazás eredményének kihirdetése előtt a folyosón elterjedt hírek szerint mintegy 335—350 képviselő szavazott a kormány mellett 220—230 ellenében.

Ribbentrop látogatása a lengyel köztársaság elnökénél

A német-lengyel együttműködés tovább erősödött

Varsó, január 26. A csütörtöki lengyel lapok behatóan foglalkoznak Ribbentrop birodalmi külügyminiszter varsói útjával. A lapok részletes tudósításokban számolnak be Ribbentrop megérkezéséről és első oldalon közlik Beck és Ribbentrop pohárköszöntőit, valamint a külügyminiszterek arcképét.

A lapok egyöntetű megállapítása szerint a német külügyminiszter mostani látogatása az 1934-i közös német-lengyel nyilatkozatban lefektetett jószomszédi viszony újabb

megerősítését jelenti.

A konzervatív Czás szerint a látogatás újabb jelentős bizonyítéka annak, hogy az 1934-ben megalapozott német-lengyel együttműködés sikerrel járt és hogy mindkét fél a kölcsönös kapcsolatok terén azonos úton kíván haladni.

Az Express Poranny megállapítja, hogy az 1934. évi német-lengyel nyilatkozat fordulópontot jelentett a két ország közötti viszonyban.

Varsó, január 26. (Lengyel TI.) Ribbentrop német külügyminiszter csütörtökön délelőtt meglátogatta Beck külügyminisztert, majd a német nagykövet kíséretében Skladkovski miniszterelnöknel tett látogatást. Utána Beck társaságában felkereste Rydz Smigly tábornagyot. Tizenhárom órakor Ribbentrop kihallgatáson jelent meg Moszczizy elnöknel, aki a külügyminiszter és felesége tiszteletére világszereglit adott.

Varsó, január 26. Ribbentrop külügyminiszter délután látogatást

tett Beck külügyminiszternél, este feleségével és kíséretével a német nagykövetségen jelent meg.

A PÉNZPIAC ÉS TŐKEPIAC SZABÁLYOZÁSA

Budapest, január 26. MTI: Január 26-án délután tartotta alakuló közgyűlést a Magyar Pénz- és Tőkepiac Szabályozására Alakult Intézet Rt. A részvénytársaság, amelynek alapítói az államkincstár, a Magyar Nemzeti Bank és a Pénzügyi Központ, 20 millió teljesen befizetett részvénytökével alakul meg. A vállalat létrehozása a Magyar Nemzeti Bank módosított alapszabályainak ama rendelkezésével függ össze, hogy a Magyar Nemzeti Bank a nyílt piaci műveletek körében elsősorban a pénzpiac és tőkepiac irányítására és szabályozására alkalmas vételi és eladási ügyleteket jogosult kölni és lebonyolítani, illetőleg a pénzpiac és tőkepiac szabályozására szol-



gáló egyesülésben, vagy Intézményben részeseletét vállalni.

Meg kell szabályozni a destruktív sajtót

A Magyar Élet Mozgalom legközelebb Miskolcon és Kecskeméten tart zászlóbontó nagygyűlést

Budapest, január 26. A Nemzeti Egység Pártja csütörtökön este párttertekezletet tartott. Tórs Tibor ügyv. alelnök bejelentette, hogy a MEM jövő vasárnap további zászlóbontó gyűléseket tart Miskolcon és Kecskeméten. A miskolci gyűlés szónoka *Vitéz Rátz Jenő* lesz, a kecskeméti gyűlésen *Jaross Andor* beszél. *Bárczy Ferenc* országos elnök javaslatára az értekezlet kimondta, hogy a kormányzó négyemorenyhító akciójára a párt minden tagja 10 pengőt ajánl fel.

Károlyi Viktor gróf felszólalásában a baloldali sajtóban jelentkező sértő hangot bélyegezte meg, és a

baloldali lapok veszedelmes és káros magatartásával foglalkozott.

Vitéz Imrédy Béla miniszterelnök válaszában kijelentette, hogy a baloldali sajtóban megjelenő támadások a közéleti szereplés sajnálatos velejárói. Ha az a sajtó olyan tónusban ír, amely az ország belső rendjét és külpolitikai érdekeit veszélyezteti, a kormány megfelelő intézkedésekhez fog nyúlni.

Ezután *Tasnádi Nagy* András igazságügyminiszter szólt fel a zsidójavaslattal kapcsolatban s összefoglalta az eddigi bizottsági vita anyagát. Több felszólalás után a párttertekezlet féltízkor ér véget.

A Bornemisza-Mikecz csoport magáévá tette a zsidótörvényjavaslatot

Budapest, január 26. A Ház közjogi, közgazdasági és közlekedésügyi, közoktatási, igazságügyi és földművelésügyi bizottsága *Péchy László* elnökletével csütörtök délután együttes ülésben folytatta a zsidók közéleti és gazdasági térfoglalásának korlátozásáról szóló törvényjavaslat általános vitáját.

Bárá Vay Miklós utalt arra, hogy a zsidóság az első törvény Intencióját nem akarta magáévá tenni. Negligálta a kérdést, nem akarta a törvény Intencióját részleteiben megoldani. Ha a zsidóság a második zsidótörvényt nem hajlandó végrehajtani a törvény Intenciójának megfelelően, az ország közvéleménye harmadik zsidótörvényt fog provokálni. Javasolja, hogy kivándorlási kormánybiztost nevezzenek ki. A zsidóságnak, amely elhárította, hogy kivándorol, meg kell adni a lehetőséget, hogy bizonyos formák között és bizonyos megkötöttség mellett vagyonát magával vihesse. Végül azzal a figyelmeztetéssel fordult a zsidósághoz, hogy igyekezzék mindenben a törvény Intenciójának eleget tenni.

Drózdai Győző személyes meggyőződése alapján kijelentette, hogy a zsidóság nem negligálta az első törvényt. A keresztény magyarság szempontjából sokkal célravezetőbb lett volna, ha a karatelekre terítjük rá a gyékényt. A javaslat leggyengébb pontja a közjogi rész, amely szakítást jelent az alkotmány alapelveivel. Nem mondja, hogy minden bevándorolt zsidónak adjunk választójogot és azonnal egyenértékű polgárokká tegyük, de lehetne méltányos határt találni. Csak annak adjunk szavazati jogot, aki 70—100 éve él itt családjával. Azokat, akiknek ősai már 1848 és 1867 előtt itt voltak, ősi jogon egyenlővé kell tenni a magyarsággal, és talán még azokat is kivételes elbánásban lehetne részesíteni, akik 1914 előtt keresztelkedtek ki.

Krudy Ferenc szerint a legnagyobb

hibát a régi magyar zsidóság követte el, amely ahelyett, hogy védekezett volna a beözönlő galicai zsidók ellen, velük egyeséges tömbként jelentkezett.

Halász Aurél kijelentette, hogy a Bornemisza-Mikecz-csoport nevében szólt fel, amelynek tagjai a törvényjavaslatot, amely fajvédő alapon áll, és a zsidók közéleti és gazdasági térfoglalásának korlátozását tűzte ki céljául, elfogadják. Ez az elfogadás az alapelvek szempontjából történelmi, de nem jelenti azt, hogy a javaslatot mai formájában tökéletesnek ismernek el. Aggályosnak tartják fajvédelmi szempontból a zsidók közjogi különállását.

Tórs Tibor megállapította, hogy a javaslat kétségtelenül szigorú, de emberelenségről nem lehet beszélni. Kétségtelen, hogy a törvény következményei a magyar szellemi életben éppúgy fogják éreztetni hatásukat, mint gazdasági vonatkozásokban. Vigyázni kell a magyar szellemi élet szintje érdekében, hogy visszaesés ne legyen.

Az együttes bizottság az általános vitát péntek délelőtt féltizenkettőkor folytatja.

VIGSZINHÁZ

Vidám és szívhezszóló magyar filmremek:

Gyimesi vadvirág

Szekely történet, irredenta dal- és zenészművekkel.

Tolnay Klári — Mály Gerő, Tímár József — Greguss, dr. Hosszú.

Idényvégi árusítás
KARDOS LÁSZLÓ
1831.

Hitler kancellár kijelentette, hogy a magyar-német határvonalat szentnek és sérthetetlennek tekinti

A német birodalom vezetői német érdekek tartják, hogy Magyarország erős, független és megelégedett legyen -- A bélyei megbeszélések újabb szerencsés állomást fognak jelenteni a magyar-jugoszláv kapcsolatok történetében -- A csehszlovák kormány hajlandó a határcsúszásokból származó kár megtérítésére

Gróf Csáky István külügyminiszter nagyszabású expozéja a külügyi bizottságban

Budapest, január 26. A Ház külügyi bizottsága csütörtök délelőtt tartotta ülését. Gróf Takács-Tolnay József elnök a napirend tárgyalásának megkezdése előtt a bizottság nevében üdvözölte Csáky István gróf külügyminisztert.

Csáky István külügyminiszter köszönetet mondott a hozzá intézett szívélyes szavakért, majd megtartotta exposéját az aktuális külpolitikai kérdésekről. Mindenekelőtt behatóan foglalkozott a magyar-német kapcsolatok alakulásával.

A magyar-német kapcsolatok

— Berlin látogatásom alkalmával, — mondotta, — amely a legszívélyesebb légkörben folyt le, kapcsolatot találtam a birodalom vezető államférfiaihoz. A beszélgetések során minden külpolitikai kérdésre

ról előre ne tudna, vagy a fejleményekbe be ne vonasék. Ez nem annyit jelent, mintha Németország ellenőrzés alatt akarna tartani Európát, hanem azt, — hogy nem engedheti meg, hogy fennálló, kiterjedt és sokszor bizonyult érdekhálózata folytán akaratára ellenére beleránthassák egy fegyveres konfliktusba. Ezt a felfogást Olaszország is osztja.

— Itt meg kell jegyezni, hogy az a határozott benyomásom, hogy Berlin és Róma között talán soha nem volt olyan szilárd a viszony, mint most.

Mindkét nagyhatalom tudatában van annak, hogy ha bizonyos törekvések, amelyek szétválasztásokra irányulnak, sikereket mutatnának fel, akkor mindkét hatalmat egymástól elválasztva külön-külön pusztítanák el.

A magyar-német határvonal szent és sérthetetlen

— Megelégedéssel vették tudomásul Berlinben, hogy a magyar kormány a tengely mindkét államával egyformán jóviszonyt kíván fenntartani.

Ezt annak idején különben Clano gróffal is közltem, aki teljes mértékben helyeselte azt a felfogást.

A beszélgetések folyamán szóba hoztam bizonyos nem kívánatos tényleteket, amelyek a magyarországi németesség körében észlelhető és alkalmassá látszanak a magyar és németajkú lakosság közt évszázadok óta fennálló egyetértés megzavarására. Újból megismételték mérvadó körökben, hogy hálásak volna, ha konkrét eseteket tudomásukra hoznánk, mert

minden illegális akció, amely német területről indul ki és Magyarország ellen irányul, hajlandók szigorúan megtorolni.

A kisebbségi kérdés a harmadik birodalom egyik legkényesebb problémája. Ameddig a német kisebbségek törvényekben s rendeletekben meghatározott jogos követeléseit ki lesznek elégítve, a német birodalom hajlandó lesz a baráti gesztust megfelelő előzékenységgel viszonzni.

— Talán felesleges említenem, hogy a tárgyalás során Hitler

kancellár spontán kijelentette előtem, hogy

a magyar-német határvonalat magától értetődően szentnek és sérthetetlennek tekinti.

Hangsúlyozni óhajtom azonban, —

Clano gróf decemberi látogatása a két állam őszinte és hagyományos barátságának légkörében folyt le.

Minden kérdést, amely a két államot közösen, vagy egyenként — itt nehéz határvonalat megvonni — érdekli, átbeszélünk. Ezuttal nem frázis, hogy a hivatalos közleményekből már túlön-túl ismert kifejezéssel élek, hogy az olasz külügyminiszter belgrádi látogatása minden tekintetben a legharmónikusabb hangulatban folyt le.

Erősen élek bennem a remény, hogy a bélyei megbeszélések újabb szerencsés állomást fognak jelenteni a magyar-jugoszláv kapcsolatok történetében.

A belgrádi látogatással kapcsolatban hangsúlyozni kívánom, hogy Jugoszláviával türelemmel, körültekintéssel és kölcsönös bizalommal fokozatosan kiépülő kapcsolataink az utóbbi időben is tovább fejlődtek. A magyar nemzet osztatlanul és őszintén kívánja, hogy Budapest és Belgrád mielőbb térhessen rá a mindkét nép érdekeit egyenlően szolgáló együttműködés útjára.

Kevés pénzért

sok jó árut most vásárolhat,

azért ne mulassza el az alkalmat és tekintse

meg **dus raktárait**

Selyem harisnyák, bőrkesztyűk,

arany csipkék, rezil túllők, magyar

ruha, báli ruha kellékek

nagy választékban

KONTSEK divat üzletében

Egyes pár
cipők

rendkívül

olcsón

BENYÁTS-nál

kitértünk, amely a két államot közösen érdekli.

A magyar felfogás megértésére talált.

A német birodalom vezetőivel őszintén és behatóan megvizsgálva minden problémát, arra a megállapodásra jutottunk, hogy ellentétes érdekeink sehol sincsenek, sok kérdésben pedig komoly érdekközösség áll fenn.

— A német birodalom külpolitikájával kapcsolatban külföldön is sok helyen az a nézet, hogy a tengelypolitika talán egy negyedszázadig is meg fogja őrizni hatalmi súlyát Európában. Berlinben az volt a benyomásom, hogy

a német birodalom sem szándékoszik a hatalmi túlsúlyt kihasználni.

A németek békét akarnak. A német külpolitika célja Középeurópában és a Balkánon arra irányul, hogy lehetőleg minden állammal a legjobb viszonyt tartsa fenn.

A Berlin-római tengely szilárdsága

— A jelenlegi német külpolitika alapvető elgondolása, hogy esetleges nagyobb európai változások ne történjenek meg Németország kihagyásával, vagy akaratára ellenére. Európában — mondotta nekem egy igen befolyásos német államférfiú sehol sem döröndülhet el egy ágyú anélkül, hogy a birodalom ar-

Hungária filmszínház

MA IS: a

Cárnó kegyence

Katalin cárnó kegyencének lebilincselően izgalmas története a dicsőségtől a vérpadig.

Előadások d. u. 5, 7, 9-kor!
Világhíradók!

AZ APOLLÓBAN

MA: az amerikai titkos rendőrség grandiózus filmje:

A rend katonái

Izgalmas harc a „köz ellenségek” ellen. A G-osztály véres háborúban legyőzi a bünt!

Főszereplők: James Cagney és Ann Dvorak.

Előadások: délután 5, 7 és 9 órakor!

Kiegészítők:

„A megzavart mézeshehetek” kacagató burleszk és „Aranyások 1849-ben” mulatságos trükkfilm!

lanná. A csehszlovák kormány sajnálkozását fejezte ki a történelemért és bár nem vállalja azok előidézéséért a teljes felelősséget, mégis **egy normális viszony kialakítása érdekében hajlandónak vallotta magát közösen megállapítandó kár megtérítésére** és arra, hogy azokat a hatósági személyeket, akiket bűnösnek talál, megbünteti. A magyar kormány ezt tudomásul vette, újból felveszi a tárgyalásokat a bécsi döntés alapján alakított vegyesbizottsággal, a prágai magyar követet állomáshelyére visszaküldte.

A kisanánt haldoklása

— Őszintén remélem, hogy magyar részről december óta többiben kézzelfoghatólag bizonyított jóakarát Csehszlovákiában megfelelő megbecsülésre fog találni. A müncheni konferencia óta a nyugati nagyhatalmak kevés érdeklődést mutatnak Középeurópával szemben. De most, amikor sokan abban a meggyőződésben élnek, hogy az idegen patronátus alatt létrejött kisanántnak nevezett s ellenünk irányuló politikai és katonai tömörülés, formailag is meg kell, hogy szűnjék, sok kérdésben talán kevesebb választ el minket a nyugati nagyhatalmaktól, mint a múltban. Kétségtelen, hogy Magyarország mindég örömmel veszi, ha a fennálló kulturális és gazdasági kapcsolatok e hatalmakkal elmélyülnek.

— Röviden szeretnék beszámolni az antikomintern paktumba való belépésünkről. Technikai okok miatt ez formálisan még nem történhetett meg, de a közeljövőben végre fog menni.

Az egyezmény kizárólag önvédelmet szolgál, a rendbontó, egyes ország belső harmóniáját és függetlenségét fenyegető destruktív erőkkel szemben. De kifejezésre akarta hozni a magyar kormány azt is, hogy a három baráti nagyhatalom, azaz Németország, Olaszország és Japán ilyen irányú világtárgyalásával egyetért. Az egyezmény nem irányul senki ellen.

— A magyar külpolitika, fejezte be előadását Csáky István gróf külügyminiszter, — maradjon, ami volt az elmúlt évek folyamán: megbízható, a Berlin—római tengellyel; őszintén együttműködő a kontinuitás elvéhez ragaszkodó, független, békés külpolitika,

amely elég rugalmas, hogy senkit oktanul el ne taszítson magától, új barátok bekapcsolódásának útját egyengesse és emellett összeegyeztesse érdekeit kipurált és bevált barátainak érdekeivel olyankor is, amikor azok nem hajszálmnyi pontossággal találkoznak.

Bethlen István felszólalása

A bizottság tagjai közül elsőnek Bethlen István gróf szólalt fel. Köszönését fejezte ki a külügyminiszternek nyílthangú beszámolójéért. Felszólalásában a magyar-német viszonyról foglalkozott. Kifejtette, hogy a magyar külpolitika kardinalis kérdésének tartja, hogy ez a viszony tovább javuljon. Kérdést intézett a miniszterhez a komintern egyezményre nézve.

Csáky István gróf válasza után, amelyben hangoztatta, hogy ez az egyezmény Magyarországra nézve

Ma, szombaton, hétfőn, kedden, egész héten:

Francia szobalány

HAMVAY! POGÁNY!
Halassy, Mányai, Bálint, Zádor,
dr. Lukács, Kádár, Kondor,
Seprényi a
CSOKONAI-SZÍNHÁZBAN.

semminő katonai kötelezettség vállalásával nem jár. Kenéz Béla hangoztatta, hogy a magyarság nem akarja a németiséget asszimilálni, de nem nyújthat kezét disszimilációhoz sem. Eckhardt Tibor nagy örömmel vette tudomásul, hogy

Németországban a magyar helyzet megítélésében bekövetkezett a légkör megjavulása.

Ezzel kapcsolatban kifejtette, hogy szükség van, az elvi megegyezésekre, amelyek nélkül a magyar-német viszonyoknak stabil alakulása nem volna biztosítva. Tahy László az olasz-francia viszonyt és a német gyarmati követeléseket hozta szóba. Turcsányi Imre és Shvoy Kálmán felszólalására Csáky István gróf válaszolt és részletesen megfelelt valamennyi hazaértézet kérdésre.

Végül vitéz Imrédy Béla miniszterelnök tért ki több külpolitikai kérdésre és ennek során főképpen gazdaságpolitikai kérdésekkel fog-

lalkozott. Az ülés délután félnegykor ért véget.

A felsőház külügyi bizottságának ülése

Budapest, január 26. A felsőház külügyi bizottsága ma délután 5 órakor Kánya Kálmán volt külügyminiszter elnöklésével ülést tartott. Az ülésen a kormány részéről jelen volt vitéz Imrédy Béla miniszterelnök, gróf Teleki Pál, vitéz Keresztes Fischer Ferenc, Csáky István és Jaross Andor miniszterek. Az ülést báró Perényi Zsigmond nyitotta meg, üdvözölte a bizottság új elnökét, Kánya Kálmánt, majd Csáky István grófot köszöntötte. A külügyminiszter exorzéjához Kánya Kálmán és Teleki Pál gróf szólt hozzá. Csáky István gróf külügyminiszter ezután röviden válaszolt a felszólalásokra. A bizottság ülése negyednyolckor végetért.

Louis néger ellenfelével szemben is megvédte világbajnokságát

A „barna bombázó” két perc és 29 másodperc alatt végzett Lewissel

Newyork, január 26. Mára virradóra rendezték Newyorkban a nehézsúlyú bokszvilágbajnokság döntő mérkőzését. Két néger mérkőzött a világbajnoki címért: Joe Louis, az eddigi nehézsúlyú világbajnok és John Henry Lewis, a középsúlyú világbajnok.

A mérkőzés nem keltett nagy izgalmat az amerikai sportkörökben, miután a Madison Square Garden hatalmas nézőterén mindössze tizenhatezer ember „lézengett”.

Louis 2 p 29 mp alatt végzett Lewissel. Lewis ugyanúgy járt, mint Schmeling, mert az első pillanatokban nem tudott ellentánni a néger világbajnok irtózatos ütéseinek. Louis ezen a meceszen is

fergeteges erővel támadott és borzalmas erejű jobbkezes horogütései, amelyekért a „barna bombázó” melléknevet kapta, halálos pontossággal ütött Lewis állán és gyomrán. Lewis már a mérkőzés első pillanatában Louis első ütése nyomán a földre rogyott, majd az elkövetkező két perc alatt többször összeesett. Louis annyira összeverte ellenfelét két és fél perc alatt, hogy az első menet harmadik percének közepén Lewis mozdulatlanul elnyúlt a ring közepén és fel sem tudott már állni, úgy vitték ki a ringből. A bíró ezzel Joe Louist jelentette ki győztesnek, aki ezzel a győzelmével ismét megvédte világbajnoki címét.

FINOM ÁRUT

FRANK-tól

FILLÉRES áron
Arany-Bika

Egész városrészeket nyelt el városokat döntött romba a chilei földrengés

20.000 halott

Santiago de Chile, január 26. A chilei földrengéskatasztrófa halálos áldozatainak számát legújabb jelentések szerint 15—20 ezerre becsülik. A partvidék négyszáz mérföld hosszú szakasza egyetlen óriási romhalmaz. Egész városrészeket nyelt el nyomtalanul a föld, amely éjjeltájban óriási dühöngés kíséretében megnyílt s házakat, házsorokat, utakat, vasúti vonalakat és hegytörmelékeket nyelt el. Hatalmas bérházak falai tojásként roppantak össze, épületek percek alatt porfelhőkbe váltak. Chillan város negyvenezer lakosa közül hír szerint tízezer vesztette életét. A romok több helyen meggyulladtak. Concepcionban kő kövön alig maradt. Az egész földrengés-körzetben, amely hat tartományra terjed 1 millió 600.000 lakossal, az utak, vasúti, távírbeszélő- és távíróhálózat a rombolás és zűrzavar borzalmas képét nyújtja. A szállítóeszközök teljes hiánya nagyon megnehezíti a se-

gélynyújtást. Állami repülőgépek végeznek felderítő repüléseket a szerencsétlenség színhelye felett.

Az ország fővárosában széleskörű segélymozgalmat szerveznek a szörnyű földrengés áldozatainak javára. A szerencsétlenség színhelyére repülőgépeket küldtek orvosokkal és gyógyszerekkel, továbbá katonai tehergépkocsikat élelmiszerekkel. A fővárosban már tegnap tárgyalás indult meg abból a célból, hogy az áldozatok segélyezésére 500 millió pezót vegyenek fel kölcsönben.

Chillanban a földrengés következtében összedőlt egy színház, amelyben háromszáz ember tartózkodott. Közülük csak öt tudott megmenekülni, a többi mind betemette a törmelék.

A halottakat mindenütt rögtön eltemetik, hogy elejét vegyék a járványoknak. A sebesültek számára tábori kórházakat és sátrakat állítottak fel; nem hagyhatják őket a házakban, mert azok jórészt meg-

rongrólódtak és újabb beomlásoktól lehet tartani.

Santiago de Chile, január 26. Az eddig beérkezett jelentések szerint egyedül három városban, Concepcionban, San Losenzóban és Chillanban körülbelül 15.000 a földrengés halottainak száma, de ennél hasonlíthatatlanul nagyobb azoké, akik hajléktalanok lettek és a szabadban tanyáznak. Santiagóból segítő vonatok mentek élelmiszerekkel, orvosokkal, gyógyszerrel és kötszerekkel. Chillanban az egyik kerületben száznegyvennégy ház közül csak három maradt meg úgy, ahogy lakható állapotban.

Mivel a halottakat nem lehet a temetőbe kiszállítani, alkalmas helyen ahhoz közel, ahol találták őket, tömegsírokat ásnak és ott földelik el az áldozatokat. A romok alatt még igen sok szerencsétlen van és ezért még nem lehet képet alkotni a katasztrófa nagyságáról. Hivatalos becslés szerint legalább még tízenhatezer ember hiányzik és ezeket elveszetteknek tartják. Valószínűleg a bedült házak romjai alatt vannak.

Santiagóból és más nagyobb helyőrségi állomásokról katonai csapatok mentek a katasztrófa színhelyére a romokat eltakarítani.

TÁVIRATOK

ELHUNYT SZTANKAY OSZKÁR NY. HUSZÁREZREDES

Budapest, január 26. Sztankahermányi Sztankay Oszkár cs. és kir. kamarás, ny. huszárezredes, számos hadiékítmény tulajdonosa hosszabb szenvedés után 67 éves korában Budapesten elhunyt. Temetése szombath délután félnegykor lesz a Farkasréti temető halottasházában.

GÖRING HÉTFŐ ESTERE ÖSSZEHÍVTA A NÉMET BIRODALMI GYŰLÉST

Berlin, január 26. Göring vezértábornagy, a birodalmi gyűlés elnöke hétfő este nyolc órára összehívta a birodalmi gyűlést. Naprenden szerepel a birodalmi gyűlés megalakulása és a birodalmi kormány nyilatkozata.

MÉG MINDIG HOMÁLY BORITJA SINDELAR HALÁLÓS DRÁMÁJÁNAK OKÁT

Bécs, január 26. Sindelar, a bécsiék kedvenc csodacsatára minden valószínűség szerint mégis szén-gázmérgezésben halt meg. Halálának rejtélyét ugyan még mindig nem sikerült tisztázni s a közvélemény a legkülönbözőbb találgatásokba bocsájtkozik, a hatóságok azonban egyre inkább arra a véleményre hajlanak, hogy nem kettős öngyilkosság történt, mint eleinte hitték. Sindelar menyasszonya, aki magyarázatát adhatta volna a történeteknek, csütörtökön szintén meghalt s most őt is fel fogják boncolni. A szén-gázmérgezés lehetőségét több tanuvalomás támasztja alá, néhány lap mindamellett továbbra is azt állítja, hogy kettős öngyilkosság, vagy pedig gyilkossággal párosult öngyilkosság történt. Mindezek természetesen csak találgatások s a rejtély végleges tisztázása a kettős boncolás eredményétől függ.

Róma, január 26. Boris bolgár király, aki a Mária hercegnő esküvőjére érkezett Rómába, szerdán látogatást tett a Duce-nál és vele 2 óra hosszat tartó megbeszélést folytatott.

Teschen, január 26. Lengyel TI: A fegyveres cseh bandák által a határvidéken elkövetett újabb terrorcselekmények miatt a lengyel hatóságok Teschen és Freistadt vidékéről kiutasították a cseh állampolgárokat.

Húsz éve halt meg Ady Endre

**Be furcsa: most egy óriás rakétát
Repitettek fel pajkos istenek
S kábultan álltunk a csillagesőben,
Millió nagy gyerek.**

**És lebullett a hiült rakéta-váz
S valaki, aki arra téved,
Olvashatja egy szomorú fejről:
„Ady Endre, élt 41 évet.”
(Király Tibor: Istenek tűzijátékából.)**

Húsz évvel ezelőtt, 1909 január 27-én a „halál rokonából” a halál fia lett: meghalt Ady Endre. Egy bús magyar élet, a halál, a szerelem, és a sorskérdések szerelmesének élete szűnt meg ezzel a nappal. A méltóságteljes pusztai sashól kiröppent a lélek. Itt hagyta az „erszöböttéri verebek” kicsinyes világát, és merész íveléssel, napbanéző szemmel beszárnyalt a Halhatatlanság birodalmába.

Tél volt. A nagy, fehérvirágú krizantémok helyett lázálomban álmodott élkörnyás, buja, keleti vonású jégvirágok díszítették az ablakokat. A Halál piros lázrózsákat csókolott két arcára, aztán lehajolt hozzá. Belekacagott a fülébe, bús gerle kacagással. Aztán megfogta a kezét. A zörgő csontok zenéje vérfagyasztóan csilingelt, amint keblére szorította beteg rokonát. Adynak fájt az ölelés. Nagy haja becsapzott az arcába. Egyet sóhajtott, és visszahajtott. A kaszás felkacagott, és kilépett a jégvirágos ablakon. Magával vitte Ady lelkét is.

Igy történt húsz évvel ezelőtt.

Ady halálhíre Debrecenben

Ady Endre halálának híre még aznap eljutott Debrecenbe. A forradalom vajdú felfordulásában csak rövid cikkekében számoltak be az újságok a mérhetetlen veszteségről. Rideg, fekete sorok ívöltik fájdalommal tele: Ma reggel fél 9 órakor meghalt Ady Endre Budapesten a Liget-szanasatóriumban. — Ezek óta fájdalmas betegség gyötörte, amely megtámadta szívét, idegrendszerét. Hiába volt kálváriajárása a szanasatórium és a fürdőhelyek között, hat évvel ezelőtt, 1913-ban állapota súlyosra fordult. Halála előtt érkezett éppen Budapestre feleségével együtt Csucsáról. Itt spanyol-járvány volt. Belesett. A tüdőgyulladás megátolta felgyógyulását. Röviden ismertették életrajzát: 1877 november 22-én született a szilágymegyei Erminszentén. Zilahon érettségizett 1896-ban. Debrecenben, Nagyváradon és Budapesten jogászokodott, majd 1898—1900-ig Debrecenben, 1904-ig Nagyváradon újságíróskodott. Ekkor Budapestre került. Párisban is sokat tartózkodott, itt írta legszebb költeményeit. Első verseskötete 1898-ban Debrecenben jelent meg „Versek” címen. Szerkesztője volt a Nyugatnak, a Világnak és a Pesti Naplóknak. Egy csomó követője támadt. Temetése szerdán, 1919 január 29-én lesz a Nemzeti Múzeum oszlopcsarnokából. A kormány a nemzet halottjának tekinti, és díszsírhelyet ad neki a Kerepesi-úti temetőben.

Ady Endre és Oláh Gábor

Szóval: a gyász hír semmivel sem haladta meg a szokásos, szürke nagyemberekről írott megemlékezést. A nemzet csak pár nap múlva ocsúdott fel abból a nagy megdöbbenésből, amelyet Ady halála okozott. A debreceni újságok is csak pár nap múlva kezdtek foglalkozni igazán a történetekkel. Idézgetni kezdték szellemét, a debreceni em-

lékeket, és költőink lantján is virághabborult a fájdalom.

Oláh Gábor, aki 1908-ban „Egy faragott istenképhez” című versében megtagadta, most bús komorsággal dalolja Ady halotti dalát. Az árnyékirály hajója fekete vízen úszik. A csónak ormán ott áll ködalakja, s

**Homlokodon csillag ég, s biboran
Izzik szívedben el nem élt sok évod.**

**És szíved reng, finom harangvirág,
Árva dalok ütemét zengi fájva,
És dús fürtű krizantém becsó
Virágzóporként, álmok bús királya.**

**Főnix-madárként röppent ég-magasba
Új életet tisztító drága lángja.
Az átok szentséggé magasztosul —
Az Ér bevágta a nagy Óceánba.**

„Ady Endre halálára” írta 1919-ben Oláh Gábor ezt a gyönyörű költeményét. Erről, és a fentebb említett verséről írta egyik levelében: „Erdekes volna — dátummal — egymás mellett leközölni ezt a két antipodus verset, ilyen az ember! Hangulat. Változik óráról-órára”.

A Csokonai-Kör részvét-

távirata

Ólombetűk fekete szérűn tallóza találtam rá az 1919 január 31-i újságokban a Csokonai-Kör részvét-táviratára, amelyet a Vörösmarthy-akadémiához küldött. Emlékeztőként közreadom itt a teljes szöveget:

„A debreceni Csokonai-Kör nevében teljes szívvel osztozunk abban a mély gyászban és nagy veszteségben, amely a magyar irodalmat és közelebről a Vörösmarthy-akadémiát érte Ady Endrének oly korai halálával. A gyászt és veszteséget annál inkább átérezzük, mivel az elhunyt nagy költőt hozzáunk, Debrecenhez is szíves kötelekék fűzték. Pályája kezdetén Debrecenben

bontakoztak fról szárnyal és később, mikor már magasán szárnyalt a magyar költészet birodalmában, leszállt a Csokonai-körbe is, hogy közvetlenül csodálhassuk röpülése erejét és élvezhessük színel pompáját. Siratjuk benne Csokonai leghívebb tisztelőjét, aki lelkileg magát egyenest a mi halhatatlan költőnkől, Csokonai Vitéz Mihálytól származtatja és aki körünk egyik hivatását, a Csokonai-kultuszt, hatalmas költői erejével segítette és magasra lendítette. A Vörösmarthy-akadémia elnöksége iránti kiváló tisztelettel

Debrecenben 1919 január 29.

Géresi Kálmán,
a Csokonai-kör elnöke.

Egy hónappal ezután, február 16-án a Csokonai-Kör felolvasó ülésén emlékezett meg Ady haláláról. Egyik kimagasló eseménye volt ennek az ünnepélynek Oláh Gábor előadása, aki Ady Endrét méltatta. „Tudás, gondolatbőség, meleg érzés, világos átértés párosult ebben a tanulmányban a tiszta szeretettel, s színes, lendületes, de sohasem erőszakolt előadásmóddal” — írták az újságok.

Ady debreceni márvány-

névnapjai

1919 márciusában „Szobrot Ady Endrének” cím alatt felhívást közöl az egyik debreceni lap.

— A költészet, az irodalom, a magyar nyelv nekem, olyan szent dolog, hogy még közepes tehetségű művelőitől sem sajnálom a szobrot, — írja az ismeretlen Ady csodáló. — Hát az olyan irodalmi felfogást, hagyományos ízlést átalakító, korszakos újító tehetség, olyan eredeti lángelme, mint Ady Endre, hogyne volna méltó, hogy alakját és nevét szobor örökítse meg?

Ady Endre halála után öt év telt el, mikor Debrecenben is látható emléket állítottak fel a „halál rokonának”. A „maradandóság városának” néhány ihlettelkű fia kezdeményezésére, Némethy Nándor áldozatkészségéből Némethy László szobrászművész véste kőbe Ady jellegzetes vonású arcát. Az emléktáblát az Angol Királynő „Bunda” szobája falán helyezték el, ahová később

Haranghy Jenő Csokonai Vitéz Mihály életének jelentős mozzanatait álmódta gyönyörű festményekké. Az egyszerű, szürke emléktáblát most érdekes, pirosárnyalatú díszítés veszi körül. Olyan az egész, mintha ennek az elátkozott királyfinak a vére lobogna. Az emléktábla szövegezését Benyovszky Pál, a Debreczeni Ujság—Hajdúföld jelenlegi felelős szerkesztője készítette, két változatban. Az egyik, a

**Babért fonunk dícső nevedre,
Harcos vezérünk: Ady Endre.”**

ismeretlen — a nagyközönség előtt. A táblára a másikat vészték:

**„Harcos vezérünk, Ady Endre,
Lobogó élénk, mint égi fárosz,
Hogy lángragyujtott szent hitünköt
Megtérjen ez a büszke város.”**

Az emléktáblát 1924 november 30-án este, szük irodalmi bankett keretében leplezték le. A másik debreceni Ady-emléktáblát, a nagy költő lakóházán, Darabos-utca 23. számú ház falán emelték. Felírása:

1877—1927

Itt lakott 1897-ben

ADY ENDRE

Születése félszázados
évfordulójára emelte
a debreceni Ady Társaság

Húsz évvel ezelőtt meghalt Ady Endre. Az ő emlékének szenteltem most ezt a pár, szürke sort. Húsz év alatt sokat emlegették nevét. Felhasználták minden célra, kisajdították maguknak kommunisták és nacionalisták, búsmagyarok és anar-chisták, de kevesen értették meg ezt a „kunfajta, nagy szemű legény”. Debreceniek közül talán a „szép szomorúság költője”, Tóth Árpád férközött legközelebb Ady szelleméhez. Az ő vágyódása a mi vágyódásunk is:

**„Óh Ady Endre, Messiás magyar,
Riaszd szét lidérc álmát a halottnak!
Bús Lázár-szívünk még élni akar,
Onsd rá napos tüzet élő dalodnak!”**

(kaptonyi.)

Már csak pár napig

vásárolhat az alanti áron

a

Klein Divatház

idényvégi vásárán

Siessen míg a választék nagy

Ruha szövet	0.98	Angora divatszövet	1.48
130 cm. széles divat szövet		Costüm kelme	2.90
szép színekben	4.90	Csikos karton jó mosó	0.78
Kabát kelme	4.90	Divat vászon	1.38
Világhírű Goldberger karton		Taffette kockás	1.10
szép mintákban	0.84	Goldberger faháncs	1.98
Goldberger pongyola crepe	0.98	Hernyóselyem	3.90-tól
Mintás marocaine	1.68		
Crepe de chine szép mintákban	1.68		

Tiszta gypju női kabátkelme nagyon jó minőség

P 6---, 8---, 10---, 12--

Elzálogosította a kölcsönkért írógépet, - fogházbüntetésre ítélte a törvényszék

Egy fiatal debreceni látszerész-ségéd sikkasztási bűnügyében tartott tárgyalást tegnap a törvényszékben dr. Jankovich Jenő tanácselnök mint egyesbíró. A fiatalember a múlt év április elején bement Bory Ernő írógépkereskedő üzletébe és onnan különböző őrügyek alatt egy írógépet vett kölcsön. A kölcsön-díjat azonban nem fizette pontosan, mire a cég vissza akarta vinni a gépet. Ekkor derült ki, hogy a vádlott az írógépet kevéssel a kikölcsönzés után a Hunyadi-utcai Schreiber-féle zálogházban elzalogosította, majd később ugyanabban a zálogházban a zálogcédlőt is eladta.

Sikkasztás miatt indult meg ellene a bűnvádi eljárás. A tegnapi fő-tárgyaláson töredelmes beismerő vallomást tett. Azzal védekezett, hogy nagyon meg volt szorulva anyagilag és ezért zalogosította el a kölcsönös írógépet. Kihallgaták a tárgyaláson Bory Ernőt, mint sértettet és tanut, aki elmondotta

többek között, hogy más zálogházaknál az a szokás, hogy amikor egy írógépet bevisznek elzalogosítani, előbb száldírozott számlát kérnek arról, hogy ki van-e fizetve az írógép és, hogy az a zálogosítónak tulajdona-e? Ebben az esetben nem hogy ez történt volna meg, sőt még a zálogcédlőt is minden további igazolás nélkül maga a zálogház vásárolta meg. Elképzelhető, hogy ilyen módon a kisse könnyen gondolkodó kisemberek közül hánynak az egzisztenciáját tehetik tönkre, pedig, ha a többi zálogházak szokását követnék és csak kellő igazolás után kötnék meg a záloglási ügyet, nagyon sok bűncselekmény elkövetésétől mentenék meg a pillanatnyilag megszorult embereket.

A bizonyítási eljárás lefolytatása és a perbeszéd elhangzása után a törvényszék a vádlottat sikkasztás vétsége miatt 15 napi fogházbüntetésre ítélte, amit azonban a vádlott felmentés céljából megfellebbezett.

László Tóth:

La lingua magiara

A magyar nyelv tanításának kérdése Olaszországban

A Nápolyi Kir. Keleti Intézet a napokban adta ki fenti címen Tóth László olasz nyelven írt magyar nyelvű tanulmányát. Tóth László, ez a tehetséges fiatal magyar tudós már több éve a dr. Koltay-Kastner Jenő egy. ny. r. tanár kiváló vezetése alatt álló Római Magyar Akadémia titkára, a római egyetem és újabban a nápolyi egyetem magyar lektora is. (Mia, kérem, itt nincs békésen egy helyben kuksoló magyar lektor, a gőz szárnyán visszatér minden jelesbb városba a magyar szó ismeretét!) A nápolyi egyetemre fentjelzett könyve elismeréseként kapta a meghívást. Minden külső és belső kelleke megvan hát ahhoz, hogy sikerrel nyúljon a magyar nyelv kényes kérdéséhez — olasz nyelven, az olaszok számára. A laikus talán túlzottnak fogja találni, ha megemlítem, hogy eddig 11 magyar nyelvű (az övé a 12-ik) jelelt meg olaszok részére, a Debrecenben is ismert (1937-es Nyári Egyetemen adott elő a dr. Hankis János prof. által oly nagy sikerrel megszervezett továbbképző tanfolyamon) Taglavinai két veres és értékes magyar nyelvű rendszerező tanulmányát nem is említve. Irodalomtörténelmi apróságként jelzem, hogy Petőfi hírhedt és oly keményen ostromozott kritikusa, Császár Ferenc is írt egyet 1833-ban.

Amde a bő nyelvtani áldásban kevés volt a köszönet. Nagyrészt ültészerűen születtek, vagy a másik végletbe esaptak, mint pl. dr. Várady Imre igen alapos és tudományos felkészültséggel és kimerítő részletességgel megszerkesztett nyelvtana, de nem gyakorlati nyelvtanítást tűzött ki célul — ez az előszavából is kiviláglik. Dr. Márffy Oszkár grammatikája már közeledik a gyakorlati célkitűzéshez, de károsan és egyszóval ragaszkodik az indogermán ragozási mintákhoz, a térszemlélet, a tárgyas és tárgyatlan ragozás megoldatlan marad, a bírt. viszony, a tulajdonító és bírtokos eset, valamint a személyragos főnevek kérdése homályos.

Tóth László alapelve nem a hamis indogermán hasonlítgatás (analógia). Ellenkezőleg, a magyar nyelv jelenségeit önmagukban és természetes logikai viszonyukban fogja fel és tárgyalja. A fokozatos haladás elvét (a könnyebből a bonyolultabbra való áttérést) bevitte a szövegbe és következetesen keresztül is vitte. Ez a magyarító szöveg nem önkényesen összeállított, egyéni tákolmány, hanem irodalmi és népköltészeti idézeteken épül fel rendszeresen. Itt nem té-

vedsz el a kivételek rengetegében: egyes ösvény vezet a cél felé. Mindenütt a lényegesen van a hangsúly. Főerőssége a szemléletesség, az áttekinthetőség. Valóban, a szedés szemléltető formáinak összes előnyét mozgósítja, hogy az idegen szem és fül számára fűres hangzó alakzatokat, helyhatározókat láthatókká, megfoghatókká, tapinthatókká tegye. Ebben a munkájában mindig hű művészi tolmácsa Buday György, aki szimbolikus rajzzal szerves kiegészítője lett a magyarító szövegnek és ihletett tolmácsa a magyar természetlet tagadhatatlanul bonyolult folyamatának.

A könyv főérdeme a csoportosítás, az anyagbeosztás gazdaságossága és célszerűsége. Táblázatai mindig a döntő fontosságú mozzanatokot emelik ki. A zavaró kivételek a nélkülözhetetlen mértékre vannak lecsökkentve, a világosság, a közérthetőség, az eredményesség tökéletes biztosítása mellett.

Helyes nyelvrészi megérzéssel rájött arra, hogy a magyar elsősorban természetletti nyelv (mint az összes finn-ugor atyafi-ága) s épp ennek megértését és megértesztését állítja sikeresen feladatá tengelyébe. Itt érvényesül aztán Buday György hol humorosba, hol karikatúrába esapó, de mindig meglevenítő, líri-záló vagy elbeszélő, magyarító és megvilágosító kísérő rajza. Pl. nagyon bájos a tulajdonító eset illusztrálása. Egy társzárnyú kis galamb levelet visz a eszében, címzése ez: Erzsikének (a nek-rag pirosan szedve, így letesztetesebb a szemnek s könnyebben, mert szórakoztatón ivódik be az emlékezethez) Szeged, Ungheria. Lent Szeged madártávlata, a Fogadalmi templom képesűvi tornya, néhány száz akác, kútágas, a Tiszát sejtető vonal felett lebegő felhők. Esztétikailag, tipográfiailag is a legszebbet adta a Nápolyi Keleti Intézet és a szerző. Nagyon harmonikus hatású az egész. A sorok, a szabályok, a táblázatok közt levegő van, magyar levegő és ró-nánink napfénye.

Csakugyan, nem az az érzésed, mintha a holt szabályok múmlatárába lépnél, miközben ezt a könyvet lapozgatód, hanem az élő irodalom, a magyar népköltészet, néphülesesség, néphumor, a közmondások, tulipános ládával ékes, locás és bírsalmaszagú, lefihangozott falusi szobák világába, az élő írók iradtalan erdejébe, a magyar Mese erdejébe, a magyar Szó, a magyar Erő zengő kastélyába, ahol a nyelvtani formák holt tagjai meglevenednek az élő szóhasználat pi-

ros pünkösdi lehelletétől, a gyakorlati friss vérkeringésétől, a tapasztalat elektromos érintésétől.

Nem kiagyalt példákkal találod itt magad szemben, hanem irodalmi nagyjaink rím- és ritmustárának színe-javával. A következő költőktől és íróktól olvashatsz stílszerűen kiválogatott és a helyzethez méretezett idézeteket: Külcsey, Vörösmarty, Garay, Bajza, Kisfaludy, Jókai egy teljes olaszvonatkozású novellával is szerepel (Petőfi) számtalan idézet (Arany, Vajda János, Mikszáth, Madách, Szaboleska, Gárdonyi) olaszvonatkozású elbeszéléssel is (Gyöml Géza, Ady Endre) legjellegzetesebb 8 költeménye a maga egészében (Tóth Árpád, Babits, Oláh Gábor, Karinth, Móra László, Mész László (Úveglegenda), Zilahy (Az ezüstsárnyú szelmalomból) Nyírő József (A vérlátó legény), Tamási Áron (Kivilágított paplac), Szabó Dezso (Szelvény az örökéletű „Elsodort falu”-ból). Csupán Mórész Zsigmondot nélkülözzük. Minden szövegrész mellett, bármilyen rövid vagy hosszú, ott van párluzamosan a vonatkozó szójegyzet, ezzel is khangsúlyozza módszerének gyakorlati jellegét. Hozzá kell még gondolnunk ehhez az irodalmi tallózáshoz a népköltészet hamisítatlan vadvirágait is, melyekből illatos koszorút köt az olasz olvasók számára. Néha ugyan csak egy szál virág az, egyetlen töredék, mégis benne van az egész magyar mező május szaga.

Amint látjuk, modern fogékonysággal összeállított, gazdag szövegananyag, az élő irodalmi hagyományrétegen épül fel ennek az eredeti elgondolású nyelvtannak illusztráló része. Utóljára, de nem utolsó sorban rá kell még mutatnom

arra, hogy ez az életrevaló kezdeményezés szerencsésen összeegyeztelt az olasz néplélek ismeretét a magyar nyelv tanulmányával, mert állandóan kiterjeszti figyelmét a két nyelv szerkezetének eltéréseire éppúgy, mint gyakori egyezéseire is. Anyagát, példatárát, magyarizációit az olasz lélek igényelhez illő finom művészi és lélektani érzéssel.

A sok analitikus kísérlet után végre egy szintetikus megoldás. Nekünk, olasz egyetemeken magyar nyelvet előadó lektoroknak megbecsülhetetlen útmutatás, hathatós támogató és tudatosító eszköz lesz, a magyarul foglalkozó olaszok számára nélkülözhetetlen kézikönyv. Az ő jóváhagyó véleményük fogja majd végérvényesen szentesíteni a gyakorlatban ezt az új módszert. Nyugodt lélekkel hoesátom szárnyára ezt a kis könyvet, mert tudom, nagy jövő vár rá. Eddig olasz barátaink mindig így panaszkodtak: „Milyen nehéz a magyar nyelv!” Ezentúl — épp Tóth László könyve alapján — meg vagyok róla győződve — véleményük örvendétes változásaon meg majd át és rövidesen el fogják ismerni: „Milyen könnyű ez a magyar nyelv!” Kívánom, hogy úgy legyen. Kell is, hogy így legyen, hogy az olasz-magyar kulturális barátság kölcsönös valóságává váljon!

Tösgyökeres magyar ember alkotása ez a nyelvtan, a fentjelzett és hozzátehető — fémjelzett érdemel és értékes oldalai alapján bátran könyvelhetjük el úgy, mint elsőrangú műveltségterjesztő faji teljesítményt a magyar nyelv és magyar kultúra külföldön való terjesztése terén.

Trieszt, január hó.

DR. TERNAI KÁLMÁN

Holnap este lesz a gazdálkodó ifjak bálja

A debreceni gazdálkodó ifjak évek óta nem rendeztek táncestélyt, így érthető, hogy a debreceni gazdáközönység körében, de általában a városi előkelő társadalmi körökben rendkívül nagy érdeklődéssel várják a szombat esti Gazda-bált. A rendezőség nagy apparátussal dolgozik, hogy a közönség szórakozása legkifogástalanabb legyen. A Gazda-bál rendezősége a tiszta bevétel 50 százalékát a „Magyar a

magyarért” akciójárára, másik részét pedig a Gazdákifjak Egyesülete alapítási költségeire fordítja. Az est előkelő díszvendőjéi kara között a polgári és katonai társadalom illusztris vezető tagjai vannak, míg a bál rendezését egy ötven főnyi lelkes gazdákifjú csoport látja el. A nagy érdeklődéssel várt Gazda-bál szombaton este pontosan 9 órakor kezdődik az Arany Bika dísztermében.

Három és félévi fegyháza itélte a törvényszék egy megrögzött debreceni kerékpártolvajt

Egy többszörösen rovatlanult debreceni motorszereológéd. Sági Gyula 26 éves csavargó került tegnap a debreceni törvényszékben a vádlottak padjára és ügyében a Fővénység Sándor elnöke alatt működő büntetőtanács tartotta meg a főtárgyalást. Sági Gyulát hétrénd-beli lopás és egyrendbeli magánlaksértés büntetével vádolta a debreceni királyi ügyészség.

Sági legutolsó büntetését a múlt év májusában töltötte ki s a váci fegyházból történt szabadulása után egymásután követte el a Tiszántúli különböző részeiben a betöréseket és lopásokat. Különösen a kerékpárokat kedvelte. Mint a csütörtöki büntőtárgyaláson bevallotta, megszámálhatóan mennyire a biciklit lopott össze s ezeknek gyrészt eladta. Rezigáltan jeg zte meg, hogy volt eset, amikor ismeretlen tettes tőle lopott kerékpárt. Megtörtént az is, hogy amikor egy lopott biciklijé defektet kapott, mér-gében az útszéli árokba dobta és otthagya. Lopott helyette másikat.

A kerékpárlopásokon kívül a hajdúhadházi Stern fakereskedőnél történt éjszakai látogatása szerepelt még a bünlajstromon. Mint elmondotta gyermekkorában Stern üzletében volt kifutófiú és itt az öreg Stern olyan rosszul bánt vele, hogy ő kénytelen volt megszökni, de ugyanakkor bosszút esküdött ellene. Amikor a váci fegyházból kiszabadult, egy lopott kerékpáron tett

csavargókörútja alkalmával meglátogatta ének idején Hajdúhadházon Stern üzletét, amelynek valamennyi ablakát betörtte, bemászott az üzlethelyiségbe és ott a cég minden üzleti könyvét és iratát galuskákra szaggatva széjjel és hogy még összeragasztva se lehessen azokat felhasználni, a nagy halom papírt petróleummal öntötte le.

Decemberben szintén Hajdúhadházon tett látogatást, amikor is egy özvegyasszony lakásáról egyik társával, akit a törvényszék már korábban elítélt, nagy mennyiségű ruhaneműt zsákmányolt. Ezeket behozták Debrecenbe és megbízta a társát, hogy vigye be a zálogházba, ő maga pedig a zálogház előtt várta az eredményt. Időközben a detektívek is értesültek az esetről és a zálogház épületében lestopolták Sági Gyula barátját. Az elfogatásnak pillanatok alatt híre ment, azt megtudta az utcajn ólalkodó Sági Gyula is, aki egy lopott kerékpáron hirtelen kerekelt oldott és megszökött. Közvetlenül karácsony előtt sikerült elfogni a nagystíliú tolvajt, aki a tegnapi főtárgyaláson töredelmes beismerő vallomást tett és csak azt kérte, hogy dologháza ne utalják. Ez a kérése teljesült is, amennyiben a törvényszék Sági Gyulát lopás és magánlaksértés büntette miatt, a súlyosbító körülményekre való tekintettel 3 évi és 6 hónapi fegyházbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.



HIREK

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy hazában,
Hiszek egy Isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában
Amen.

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata:

„Aranyangyal”, Bánó Aladár, Piac-u. 50. Telefon: 24-53. — „Reménység”, dr. Gödény S. örökösrel, Csapó-u. 22. Telefon: 34-21. — „Bocskay”, Lassányi József, Cegléd-u. 22. Telefon: 29-14. — „Hungária”, Sz. Szabó Jenő, Vargakert, Szoboszlói-út 4. f. Telefon: 28-25.

Nagy földrengés pusztít Chilében, de még nagyobb hatás van a bevonulónál a Kulesár cég olesó árai miatt. Füllérékért vehet keféket, érmelegítős tőli kesztyűt. Katalógusa 5.40 P Kulesár Imre Fia katonai cikkek kereskedésében, ref. püspöki palota.

Időjárás

A Meteorológiai Intézet jelentése:

Hazánkban országsszerte aránylag csendes, borús, sok helyen ködös volt az idő. A hőmérséklet azonban mindent meghaladta az 5 C. fokot. Békéscsabán 8, Kaposváron 9 fokig emelkedett.

PROGNÓZIS: Mérsékelt szél, sok helyen köd, néhány helyen ködcsillás, vagy kisebb eső. A hegyeken kisebb havascsó. A hőmérséklet lassan csökken.

Dr. Haendel Vilmos és dr. Báthory József előadásai a mai Anyák Iskolájában. A MANSZ Anyák Iskolájában ma délután dr. Haendel Vilmos egy. tanár: „Az anyák politikája”, utána dr. Báthory József rk. gimn. igazgató: „Az anya és a nők szórakozásai” címen tartanak előadást. Az előadás pontosan 5 órakor kezdődik, a MANSZ Otthonban, Piac-utca 36. sz. alatt. Minden érdeklődőt szívesen lát a MANSZ vezetősége.

Dr. Jóna Mátyást th. tisztí ügyésszé nevezték ki. Losonczy István főispán dr. Jóna Mátyás vármegyei aljegyzőt Hajdú vármegyehez th. tisztí ügyésszé nevezte ki. A főispáni kinevezés egy rendkívül agilis fiatal közigazgatási tisztviselő értékes munkásságát honorálja. Dr. Jóna Mátyás mellett, hogy a közelmúltban megszerezte a közgazgatási gyakorlati vizsgát, letette az ügyvédi vizsgát is, úgy, hogy szorgalmas tanulmányai révén valóban egyik legszakképzettebb tisztviselője a vármegyének és a megyebizottsági tagok körében is méltán örveud nagy népszerűségnek.

A Credo férfiegylet január 28-án, szombat este 7 órakor tartja szokásos havi gyűlést a róm. kat. polgári főiskolában, Varga-utca 4. Ring Vince polgárfőiskolai igazgató a Credo elnöke fog előadni: A sajtó fontossága a világnézetek harcában. Minden érdeklődő katolikus férfit szívesen lát a vezetőség.

A felvidéki diákokért. A Felvidéki Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Egyesülete a Felvidékről menekült ifjúság megsegítése céljából propaganda-lapokat bocsátott ki, melyek 20 fillérért árusítanak az egész országban. A propaganda-lapokért befolyt összeget a menekült ifjúság javára fordítják. A Felvidéki Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Egyesülete az egész országban, így Debrecenben is megkezdte a propaganda-lapok árusítását, abban a reményben, hogy mindenki megérti nemes célját s a propaganda-lap vásárlásával járul hozzá a menekültek megsegítéséhez.

Versényi Tibor érdekes előadást tart szombaton este

Versényi Tibor rendkívül érdekesnek ígérkező előadást tart szombaton este hat órakor a Déri Múzeum dísztermében. Az előadás címe: „A pénzügyek multja és jövő feladatai”. Tartalma és gondolatmenete olyan érdekes, hogy — értesülésünk szerint — több kiváló pénzügyi és közgazdasági szakfer-

fiú Budapestről Debrecenbe jön, hogy Versényi Tibort hallgassa.

Az előadást a TEBE rendezi. Belépődíj nincs. Érdeklődőket szívesen látnak, de a rendezőség már most kéri a közönséget, hogy a terem szűk befogadóképességére tekintettel helyét elfoglalni szíveskedjék, hogy a torlódást elkerülhessék.

Porráégett Vecsey Zoltán gazdasági főfelügyelő autója Csökmő és Darvas között

A karburátorból klesapó láng gyújtotta fel az autót

Szerdán délelőtt 10 órakor Csökmő és Darvas község között egy igen szép magánautó kigyulladt és teljesen porráégett. Debrecenben csütörtökön terjedt el a hír, hogy Csökmő és Darvas között porráégett AC 516-os rendszámú autó Vecsey Zoltán gazdasági főfelügyelő tulajdona volt.

Az autó pusztulásáról az alábbiakban számolunk be:

Lovász Ferenc debreceni gépkocsivezető szerdán délelőtt indult el Debrecenből az AC 516-os rendszámú személyautóval, hogy Szegedre utazzon. Csökmő és Darvas község között

az autóból egy hatalmas lángnyelv csapott ki, amelytől az autó tüzet fogott.

Lovász Ferenc azonnal befékezte a kocsit, kiugrott belőle és megkísérelte oltást, de ez hiábavaló munkának bizonyult, mert szinte pillanatok alatt lángborotl az egész kocsi. Közben előkerült két esendőr is, akik Lovász segítségére siettek. A lángokban álló autót azonban nem merték meg sem közelíteni, mert

attól lehetett tartani, hogy az autó benzintartálya felrobban.

Ilyen körülmények között a személyautó a soffőr és két esendőr szemelátára lett a tűz martaléka, amelyek csak az alváza maradt meg.

Az autó elégeésével a csendőrség azonnal megindította a nyomozást, melynek során megállapították, hogy az autó karburátorjából lángnyelv tört elő, amelytől

a szeles időben tüzet fogott az autó vászonteteje.

Ez a vászon tetőzet igen száraz volt, mert az egész télen át garázsban állott. A helyszíni vizsgálat befejezése után Lovász Ferenc soffőr, akinek semmi baja nem történt, hazautazott Debrecenbe.

Itt említjük meg, hogy néhány évvel ezelőtt Vecsey Zoltán gazdasági főfelügyelő hatalmas sportautójával általános javítás után két szerelő próbára ment Budapestre. Az autó azonban alig hagyta el a város határát, a Szoboszlói úton neki szaladt egy eperfanak. Az összeütközés következtében a városban mindenki által ismert hatalmas sportkocsi teljesen tönkrement, az egyik szerelő még a helyszínen vesztette el életét, míg a másik szerelőt súlyos sérüléssel szállították be a sebészeti klinikára. Vecsey Zoltán kevéssel a borzalmas szerencsétlenség után vette meg az AC 516-os rendszámú személyautóját, amely szerdán délelőtt Csökmő és Darvas község között teljesen porráégett, de szerencsére itt emberéletben nem esett kár.

Elrontott gyomornál és az ezzel összefüggő bélzavarok, felfúvódás, hasmenés vagy székszorulás esetében már egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz is igen gyorsan, biztosan és kellemesen tisztítja ki az emésztés útjait. Kérdezze meg orvosát.

Fedák Sári a hét nagy színházi eseményéről. Hunyady Sándor új darabjának Vígyszínházi bemutatójáról számol be a Színházi Magazin új számában. — Méltó helyet kapott a lapban Kiss Ferenc első idej fellépésének, a Mizantrop felújításának a méltatása is. Tápai Szabó László vezéreikre, Ignác Rózsa színes Magazin-ja és Egyed Zoltán Szerelmi Baudecker-je teszük változatossá a csütörtökön megjelenő új számot.

Február 6-án újra átveszi dr. Kupinszky Sándor a szociális ügyosztály vezetését. A magyaroktatás Felvidék visszacsatolása után a szociális közigazgatás ügyeinek előkészítésére a felvidéki városokba jól begyakorolt szociális ügyosztályvezetőket küldtek ki. Debrecenből dr. Kupinszky Sándor th. tanácsnokot, a szociális ügyosztály vezetőjét Ungvárra rendelték ki, hogy ott megszerveze a szociális közigazgatást. Dr. Kupinszky Sándor alig két hónap alatt tökéletes munkát végzett. Megalapozta Ungvár szociális ügyosztályát s így küldetését befejezte. Értesülésünk szerint dr. Kupinszky Sándor február 6-án visszatér Debrecenbe s átveszi a város szociális ügyosztályának vezetését.

Szent László Kör teatésztéje. A Szent László Kör szokásos farsangi teatésztéjét az idén a szokottól még fényesebb és impozánsabb keretek között rendezte meg február 18-án a Bika dísztermében. A teatészté hűz pár grazióz, tündérien szép és látványos tánca fogja megnyitni. Az előkészületek már folynak, a vezetőség karöltve buzgón dolgozik a tagokkal, hogy idej teatésztéjét felejthetetlenül és a debreceni társadalom egyik legkiemelkedőbb eseményévé tegyék! Meghívó igénylés: Központi Egyetem, Szent László Kör, alagsor 5. sz. alatt.

Sikeres államvizsgák, állásba jutott gyorsírók. A legutóbbi államvizsgán ismét három nyertek állami gyorsírói képesítést a Naményi Győrifőiskola növendékei közül. Avar Erzsébet és Katona Mária a 150-200 szótagos, Nemesok Zsuzsanna pedig a 120 szótagos államvizsgát tette le. A legutóbbi hetekben ismét ötven helyezkedtek el a Naményi Győrifőiskolában végzett ipodai munkaezők közül. (M. Etel Budapestben egyik kartellirodában kapott állást havi 120.— P kezdőfizetéssel, J. Erzsébet állami hivatalban, a KKH-ban helyezkedett el havi 80.— P kezdőfizetéssel, N. M. kereskedelmi irodában, L. I. és Sz. M. ügyvédi irodákban helyezkedtek el. Új tanfolyamra hónap közben is be lehet iratkozni. (Rákóczi utca 17.)



Özv. Szabó Sándorné, Tallódi Zsuzsanna ref. 60 éves temetése pénteken délután három órakor lesz a Köztemető hármasterméből. Lakása: Gyepűsor 27. Pusztai temetkezési intézet.

Özv. Szolnoki Andrásné, Erdős Juliánna 86 éves temetése pénteken délután kettő órakor lesz a Köztemetőben református szertartással. Lakás: Haláp 180. Pusztai temetkezési intézet.

Gyász esetek alkalmával bizalommal forduljon Fehértől Dániel temetkezési vállalatához, Dégenfeld-tér 4. szám, — telefon 11-85. — hol-árajánlattal díjmentesen szolgálnak.

OSURKA „KEGYELET” TEMETKEZÉSI VÁLLALAT, Dégenfeld-tér 2. szám. Alapítási év 1905. A debreceni Tisza István tudományegyetemi klinikák szállítója. Telefon nappal: 33-81., éjjeli szolgálat: 33-80. szám.

Temetéseket és exhumálásokat legszolidabb árban Bartha temetkezési vállalat végez. Püspöki palota.

Új temetkezési intézet. Cégtulajdonos Pusztai József, Kálvin-tér 5. Telefon: 33-90. Megbízható és pontos kiszolgálás, szolid árak.

„Lilla-tea”: február 11. Igeh nagy érdeklődés előzi meg a Volt Iskolatársak Szövetsége „Lilla tea-ját”, amely a szokott keretek között vonzó műsorral február 11-én lesz a Bika szálló termében. A kitűnő rendezőgárda nagy körültekintéssel fáradozik, hogy a kis és nagy Dó-cizták számára a „Lilla tea” felejthetlenné tegye.

Fegyelmi indult Masaryk ellen. Prágából jelentik: Jan Masaryk, volt londoni csehszlovák követ, néhai Masaryk elnök fia ellen fegyelmi eljárás indult. A külügyminisztérium közlése szerint a fegyelmi eljárást azért indították meg, mert Jan Masaryk az Egyesült Államokban beszédet mondott, amelyben a csehszlovák köztársaság ellen támadásokat intézett.

Ectkülönlegességek forgalomba hozatala. A földművelésügyi miniszter engedte, hogy Putnoki Jenő csepeli csepgyáros a 69824/1938. sz. rendeletével engedélyezett ectkülönlegességét %-os ételecet különlegesség. Tárkonnyal és egyéb növényi anyagokkal zamatosítva. Gyártja: Putnoki Jenő, Csepel, Gyár-utca 18. felírással hozhassa forgalomba. (147359/1938. IV/C.—2.)

Megszüntették az OTI-nál az „Általános munkaadói igazolvány” felírású úrlap megterítését. Az ipari alkalmazottak segélyének igénybeviteléhez szükséges „Általános munkaadói igazolvány” megterítési díjat január 1-étől megszüntették. Ezután csak a háztartási alkalmazottak részéről történő segélyigénybevitel esetén kell a 20 fillért megfizetni. A már kifizetett úrlapok árát február 15-ig visszafizeti a kerületi pénztár.

A legyőzött influenza. A napokban adtunk hírt arról, hogy az influenza erősen garázdálkodik a fővárosban és a vidéken egyaránt. Debrecenben is sokan szenvednek benne. A betegség még ha szelidebb lefolyású is, legyőzi a beteget. Egy érdekes, komoly tartalmú füzet jelent meg „A legyőzött spanyolnátha” címen, mely a betegség elkerülésére ad komoly, hatásos tanácsokat, sőt a beteg ápolására vonatkozólag is olyan döntő hatású eljárásokat ír le, melyek a betegség veszedelmét teljesen elhárítja. A füzet nagy kincs a szülők kezében. Kapható több könyvkereskedésben. Ára 26 fillér.

ANYAKÖNYVI HIREK

Eljegyzés: Kubinyi Sándor magánhivatalnok Csapó-u. 78—Lévay Margit Kölozsvár. Friedmann Mózes magánzó—Kron Rebeka József kir. herceg-u. 62. Fejes István fm. Haláp 73—Dabóczy Róza Kaba. — Nagy József gazdálkodó Bellegelő 54—Szilágyi Mária Nagycsere 6. Madácsi János fm. Határ-u. 11—Boros Juliánna Határ-u. 19. Rajt Ferenc fm. Erdei-u. 39—Hamza Erzsébet Varga-u. 1. Ménes István fm.—Tóth Erzsébet Csapó-u. 76.

Házasság: Szilágyi István Kovács segéd Busi-u. 25—Czirják Ilona Nagy Pál-u. 11. Tóth Imre és segéd—Ferenczi Margit Bellegelő 433. Stozicski József asztalos segéd—Kutasi Juliánna Szepesi-u. 20. Balogh István hentes mester Dombutca 14—Antal Margit Veresegyházi Tamás-u. 10.

Szőnyegeket

tüggönyöket, ágyterítőket stb. legolcsóbban vásárolhat

Horn Rezsónél
Debrecen, Kossuth-u. 19.

Születés: Pásti Mihály gazdálkodó Bellegelő 228. fiú Ferenc. Kertész Mihály hentes sebéd Klapka-u. 30. leány Erzsébet. Halász Pál kőműves segéd Kunhalom-u. 33. leány Magdolna. Zöld Sándor gazdasági cseléd Pallag 27. leány Mária. Fekete Imre asztalos segéd Bellegelő 153. leány Ilona. Pászkuly Gyula cipész mester Piac-u. 77. fiú László. Tiba Gábor Kovács mester Arany János-u. 8. fiú Gábor. Kerecsi József npsz. Tegez-u. 63. leány Margit. Daku János fm. Nagyszepes 27. fiú János. Takács Sándor npsz. Acél-u. 47. leány Katalin. Haczka József npsz. Eötvös-utca 12. leány Aranka. Borsodi Ferenc kocsis Nagyléta. leány Irén és fiú Sándor ikrek. Kecskés József ályhás segéd Acél-u. 21. fiú József. Salánki Sándor npsz. Cserekes-u. 19. leány Erzsébet.

Halálozás: öv. Makai Ferencné ref. 82 éves Homok-u. 58. öv. Szabó Istvánné ref. 80 éves Lehel-u. 31. sz. Hubert Józsefné r. kat. 65 éves Malomköz 4. Kovács József ref. 2 hónapos Kétmalom-u. 8. Garics Pál npsz. r. kat. 50 éves Szolnok. öv. Szabó Sándorné ref. 67 éves Gyepűsor 27. Muhita Zoltán máv. géplakatos r. kat. 20 éves Csillag-u. 12. Baráth Imréné r. kat. 36 éves Jánosháza—Dr. Adonyi Dénes ügyvéd ír. 57 éves Ferenc József-út 69. Rácz Dániel szegényházi apolt r. kat. 87 éves Kishegyési-út 40. Richter József r. kat. 2 hónapos Létay-u. 11. Bóta Erzsébet ref. 2 hónapos Bellegelő 375.

— Angol tőkével aranyosó telen létesül a Dráván. Nagykanizsáról jelentik: A Dráva és a Mura a krajnai és karintiai hegyéből a homokkal aranyzemeseket is sodor le. A zalai és somogyi partokon sokan foglalkoznak aranyosással. A kezdetleges eszközökkel történő kitermelés inkább csak regényes foglalkozás, bár a tavaszi nagy áradások alkalmával naponta 8—10 gram aranyat is kimostak egyesek. Hír szerint most Varasd krónykép angol tőkével hatalmas aranyosótelepet létesítenek. Ez pedig a somogyi aranyosás végét jelentené, mert csak az aranytartalom nélküli kimosott homok érkezne ide. Az aranyosás ilyenformán csak a Murára szorítkoznék ezen a vidéken.

Benes soha többé nem térhet vissza Csehországba

Prága, január 26. A Poledni List „Benes nem tér vissza” cím alatt foglalkozik azokkal a Csehországban elterjedt hírekkel, melyek Benes visszatérését igyekeznek előmozdítani.

A cikk rámutat arra, hogy semmi sem támasztja többé alá Benes politikáját. Azt lehetett volna hinni, hogy Benes bukása legalább kormányválságot idéz elő Angliában és Franciaországban, azonban semmi sem történt. Chamberlain és Daladier pozíciója megerősödött. Az utóbbi három hónap megmutatta, hogy milyen naiv és milyen gyerekes volt Benes politikája, amely számításán kívül hagyta a francia-

országi és angolai tényleges helyzetet, melyről sejtelve sem volt.

Benes visszatéréséről többé szó sem lehet. Benes csak abban az esetben térhet vissza, ha egy új világháború törne ki és ebből a világháborúból Németország vesztesként kerülne ki. Ez azonban csak pusztán feltevés, melynek semmiféle valószínűsége sincs. Valószínű, hogy a tavasszal valami fog történni, de Németország már kétféle behívót nyújtotta, hogy céljait keresztül tudja vinni propagandával, háború nélkül. Így lesz nyáron is. Ha mégis háború lenne tavasszal, Csehszlovákia helyét ebben a háborúban földrajzi fekvése határozza meg.

Korán robbant a bomba:

megmenekült az oláh király

Lángszórókkal akarták elfoglalni Bukarestet a Vasgárda puccslistá

London, január 26. A Daily Telegraph jelenti Bukarestből a Vasgárda újabb puccskísérletével kapcsolatban: Az oláh rendőrség által tegnap leleplezett puccskísérlet még január első napjaira vezethető vissza, amikor a Vasgárda bombamerényletet tervezett Károly oláh király ellen, amiről már akkor egyedül a Daily Telegraph adott jelentést. Akkoriban a merénylet egy bombának túlkorai felrobbanása hiúsította meg. A Vasgárda azonban nem adta fel a puccs tervét. Az oláh rendőrség azóta állandóan folytatott nyomozást a merénylet tervezői ellen.

A mostani puccsot a legnagyobb körültekintéssel akarták megszervezni és ez alkalommal hatalmukba akarták keríteni az összes fontosabb középületeket, a postát, a rádiót, stb.

Az öngyilkossá lett Dumitrescu hadnagy után, aki a puccsot megszervezte, a bukaresti rendőrség már január 11-ike óta nyomozott. Annakidején a Soarea Strada-n felrobbant egy bomba és a rendőrség a robbanás színhelyén egy fiatal diák holttestét találta.

A közeli ház kapuja felé vezető vérnyomok arra engedtek következtetni, hogy egy másik személy megmenekült. Ez a másik személy Dumitrescu hadnagy volt, aki, mint vegyész mérnök, a hadsereg titkos laboratóriumába volt vezényelve. Dumitrescu a Vasgárda egyik vezetője volt és a merénylethez szükséges robbanóanyagokat a hadsereg laboratóriumából tulajdonította el.

— 75.000 márka az asztallásban. Egy bécsi zsidónő, aki ezelőtt a nagyvásárcsarnokban húsárussággal foglalkozott, vagyonát a hatóságok előtt eltitkolta és hogy nyomára ne jöhessenek, az asztal lábába rejtette el. Lakásán házkutatást tartottak és a rendőrség az értékes asztallásban 23.500 márka készpénzt és 52.000 márkáról szóló takarékkönyvet talált.

— Meghalt a világ legerősebb embere. Rigából jelentik: Riga mellett egy kis tanyán meghalt 120. születésnapja előtt egy héttel Janis Bullis, aki valaha a világ legerősebb embere volt. Legkedveltebb mutatóvívnyai közé tartozott, hogy egy lovat felvitte a második emeletre. Midőn katonaköteles lett és katonai őrként jött érte, hogy a katonáiba kísérje, a katonákat egyenként félkézzelemelre és az utcára dobta. Azóta nem merték katonai szolgálatra beívenni. Bullis 110 éves korát a legnehezebb mezőgazdasági munkát végezte.

— A Sándor-utcai revolveres gyilkosság tettese is behalt fejszébe. Csütörtökön délelőtt a Rókus-kórház igazgatósága értesítette a főkapitányság bünyügyi osztályát, hogy az éjszaka folyamán a kórházban meghalt Urbán Kálmán 40 éves sofőr, akit tegnap délelőtt fejlevéssel vittek be a mentők a kórházba. A sofőr — mint jelentették — szerdán délelőtt a Sándor-utca 15. számú házban megleste szerelmesét, Scheirich Kató bűntörvényezőt és agyonlőtte a leányt. A gyilkosság után Urbán maga ellen fordította a fegyvert, fölbőltötte magát és életveszélyes állapotban került a kórházba. A rendőri nyomozás közben megállapította, hogy Urbán, amióta állás nélkül volt, állandóan zsarolta a szerencsétlen leányt, akitől 500 pengőt vett el apránként. A gyárimunkásnő a pénzt többször kérte vissza, de Urbán mindig valami ürügyet hozott fel és haladékot kért. — Szerdán délelőtt, amikor a sofőr berontott a leány lakására, ismét szóba került az adósság, s ezután történt a gyilkosság. A rendőrség a Sándor-utcai dráma ügyében befejezte a nyomozást.

Felhívás

a volt 3-as honvéd gyalog és népfelkelő ezredben szolgált bajtársainkhoz

A Trianonelőtti m. kir. honvédség volt debreceni 3-as honvéd gyalog- és népfelkelő ezredei, immáron a világtörténelem tanítása szerint is, becsülettel és hűséggel tették meg úgy békében, mint háborúban a sors által kijelölt helyen a maguk kötelességét. Bajtársaink előtt köz tudomásúak azok a végzettségi nehézségek, amelyek a volt 3-as honvéd gyalog- és népfelkelő ezrednek fennálló bajtársi együttérzésének külső kifejezésére juttatását gátolták. Ez a körülmény hozta magával azon lényt, hogy amíg jóformán minden volt háborús ezrednek már valamely formában van ezredemléke, a mi büszkén mondhatjuk, hogy valamennyi ezred között legmagyarabb, nemzeti — ezredünknek egy jelentéktelen falitáblán kívül semmi tárgyi emléke nem őrizi dicső ezredünk létét oly hősegesen omlott vérünk és hősi halottaink megdicsőült emlékét.

Kedves Bajtársaim! Ahogyan tudjátok, a 3-as szobor megteremtésének munkálataiban egy szűkebb körű bizottság működik, melynek két hatalmas egyénisége: Zivuska Ferenc ezredes és dr. Nagy István ügyvéd a múlt év folyamán kidölte közülnk. Jelenleg a szobor-bizottság ötagú intézősége viszi a szoborfelállítás adminisztratív ügyeit. Az intézőség megbízásából felelt bajtársi érzéssel körölmö veletek, hogy az ezredeink halhatatlanságának megőrzésére hivatott, megfelelő talapzaton álló, közel 3 és fél méter magas bronzszobor már munkában van és ha a történelmi idők alakulása megengedi, úgy a Magyarok Istenének segédelmével folyó év nyarán felállításra kerül.

Ez a vezetőség gondoskodott eddig is a volt laktanyánk falán elhelyezett tábla évenkénti megkoszorúzásáról, de gondoskodott egyéb kiadások kifizetéséről is. Ezeket a kiadásokat mostanáig az egyes bizottsági tagok bajtársi szeretettel előlegezték. Úgy gondoljuk azonban, hogy elérkezett az ideje megteremteni egy oly alapot, amely a felállított szobor évenkénti ünnepelveinek koszorúzására ad nélkülözhetetlen lehetőséget. Számításunk szerint a volt 3-as bajtársaknak filléres áldozatkészsége is elégséges volna ahhoz, hogy a szobor és annak közvetlen környezete mindenkor a dicső emlékeinknek megfelelő külső képet mutatasson. Kérésünk tehát az, hogy a legalább is évi 50 fillértől 3 pengőig terjedő megajánlási összeget a 6128. sz. csekkbefizetési lapon befizetni sziveskedjék. És miután a bizottságunknak a volt 3-as bajtársainkról igen-gyen hiányos névjegyzék áll csak rendelkezésre, mint befizető a csekkbefizetési lap első oldalán saját pontos címét, míg a befizetési lap hátlapján pedig az ismerős volt Bajtársaink nevét és címét is tudni adni sziveskedjék.

A felajánlások beérkezése után a debreceni frontarcos főcsoport otthonában beszámoló fogunk tartani a helybeli újságokban között napon és órában. A szobor Márton Ferenc szobrászművész bajtársunk Budapestén készíti. — Minden, a szoborra vonatkozó felvilágosítást szívesen ad a debreceni frontarcos főcsoport.

A bajtársi érzés meleg szeretetével küldi: **Diószeghy Dezső** ny. ezredes, a debreceni frontarcos főcsoport ügyv. elnöke.

— A bélben keletkező mérgek által okozott rosszulléteknél egy-két pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz, gyors és alapos belkiürítő hatásánál fogva, gyakran a legjobb szolgálatot teszi. Kérdezze meg orvosát.

— A Népszerű Főiskolai új modern nyelvi tanfolyamai (angol, francia, lengyel, német, orosz, román, szlovák.) február 1-én kezdődnek. Beiratkozni lehet délelőtt 11—1-ig az Egyetemén, III. em. 335. sz. ajtó. Telefon: 25-00, mellékállomás 43.

MOZI

A cárnó kegyence

Egy nagyszerű francia film a Hungáriában

"A cárnó kegyence" azok közé a filmek közé tartozik, amelyeket nemcsak érdemes megnézni, de meg kell nézni. A francia filmgyártás ezzel a nagyszabású és drámai erejű alkotásával ismét feljuttatott abból, amit a filmben művészetnek nevezünk. A főhős Orlov gróf, akit II. Katalin cárnő azzal a megbízatással küld Velencébe, hogy a trónkövetelő Erzsébetet fogja el és adja az ő kezére. Orlov barátja is a hatalmas és élvhajászó cárnőnek s komoly céllal indul útnak. Velencében azonban megismerkedik egy csodaszép fiatal lánnyal, akiről már csak később tudja meg, hogy Erzsébet, a cárnó ellenfele. Kemény harc indul meg a férfi lelkében a szerelem és a kötelességteljesítés között. Közben Erzsébet is megtudja, hogy Orlov a cárnó embere, de már akkor az ő szívében megérett a szerelem. A filmben egymástól váltják egymást az érdekes és izgalmas jelenetek. — háttérben a XVIII. század gyönyörű Velencéje. Ritkán láttunk ilyen grandiózus, nagystílusú filmet. "A cárnó kegyence", amely élményként hat, III. némes olesó heppiend, a drámai mélység valóban a lelkek vulkánikus aljából tör elő s a mesének nem is lehetett más vége, mint az, ami a filmben lejátszódik. Így drámai egész a film, amelynek főszerepeit nagyszerű művészek játsszák. Először is kell említenünk a virágszírószépségű Annie Vernayt, aki nemcsak hamvas hajával, de mélyen átértett, finom veretű alakításával is elbűvölte a közönséget. Annie Vernay nevét jegyezzük meg, mert a közeljövőben bizonyára sokszor fogunk vele találkozni a francia filmekben. Suzy Prim erőlyes és nagyvonalú II. Katalin minden tekintetben művészi alakítás. Orlov gróf szerepében P. Richard Wilm férfias és meggyőző játéka tökéletes illúziót nyújtott. A többiek a francia filmszínészek legjavából kerültek ki.

A Hungária esütörtökön mutatta be "A cárnó kegyencét". A közönség visszafogott lélegzettel, feszült figyelemmel kísérte a történelmi dráma izgalmas momentumait s legteljesebb elragadtatással nyilatkozott a kitűnő filmremekről. A kísérő műsorban a Paramount világhíradó az aktuális eseményekről számol be. Egyik híradóportája érdekesebb, mint a másik. Péntektől egyébként az új magyar világhíradót is beiktatják a Hungária műsorába.

Részleteiben is elfogadták a honvédelmi javaslatot

Budapest, január 26. A képviselőház mai ülésén a megnyitás után Darányi Kálmán elnök kegyeletes szavakkal emlékezett meg a nemrégiben elhunyt Mezőssy Béláról, kiemelte kiváló szónoki és politikai képességeit. Emlékét a Ház mai ülésének jegyzőkönyvében megörökítették.

A Ház ezután részleteiben is elfogadta a honvédelmi javaslatot. Az előadó több, kisebb módosításán ki-

vül Fábrián Béla szolt hozzá a 151. paragrafushoz, majd a 223. paragrafusnál Csoőr Lajos a hadirokkantak különböző kívánságait tette szóvá.

Az elnök ezután napirendi javaslatot tett. A Ház legközelebbi ülését pénteken délelőtt tíz órakor tartja, napirendjén a honvédelmi javaslat harmadik olvasása szerepel. Az ülés tizenegy órakor ért véget.

CSABA-BÁL

1939 február hó 1.

A debreceni medikusok 17. Csaba Báljának bálrodája ma, pénteken nyílt meg az Arany Bika halljában. Telefon: 29-19 vagy 12-34.

A rendezőség újból felhívja a bálra résztvenni óhajtok figyelmét, hogy a szokatlanul nagy érdeklődésre való tekintettel tanácsos úgy az asztal, mint a páholy foglalási igényeket még e héten bejelenteni a bálrodában, mert az elkésve beadott igényléseket legnagyobb sajnálatukra sem fogják tudni kielégíteni. Tájékoztás végett közöljük, hogy az üvegtérben már asztal nem foglalható.

Ugyancsak kéri a rendezőség az első bálzó úrleányok mielőbbi jelentkezését, mert a bál meglepetéseinek elkészítéséhez időre van szükség tekintve, hogy nem is Debrecenben készülnek, a rendezőségnek fogadásukra kellőképpen fel kell készülni.

A bála vonatkozó mindennemű felvilágosítással rendelkezésére áll a Csaba Bálók kedves vendégeinek a Csaba Bálroda Arany Bika hall, telefon 29-19 vagy 12-34, délelőtt 11-1 és délután 5-7 óra között.

SZINHÁZ

Viktória

Erdész Irén nagyszerű bemutatkozása a Csokonai Színházban

Közel egy évtized után újította fel a Csokonai Színház Ábrahám Pál akkori nagy sikert aratott operettjét, a "Viktória"-t. A nagyoperett még most sem veszítette el frissességét, és jól esett a régen divatban volt dalokat hallani. A darabot Szabó Ernő rendezte gondosan, szépen, de ismét kifogásolnunk kell, hogy nem fokozta eléggé a tempót.

Az együttes élén Erdész Irén, a Csokonai Színház új primadonnája állott, aki ebben a darabban debütált. Nagy érdeklődés előzte meg fellépését és a közönség reményét százszázalékosan is váltotta.

ta. Bájos jelenség a színpadon és átéltsége, kitűnően játszott. Mindössze azt kifogásoljuk, hogy néhány helyen túlhalad, elmosódottan beszélt. Hangja kristályosan, tisztán esengett. Szépen táncolt. Sokszor kapott nyíltszíni tapsot és az első felvonás után a vasfüggöny elé tapsolták.

A többi főszereplők közül első helyen Bakó Babát kell megemlítenünk, aki szépen fejlődő játéktechnikájával formálta meg Rikettet. Kondor Ily finoman játszott. Déghy Piri kissé túlzott.

A férfi főszerepben Márkus Lajos ismét remekelt. Elegánsan alakított, ércesen esengő hanggal énekelt. Sugár Misi egyik legjobb figurája a Jancsi cigány. Kedvére mókázott, minden modulata friss humor volt. Erőss Pál ragyogóan szerepelt. Kitűnő volt egy epizódszerepben Horváth Ferenc. A többi szereplők ellen sincs kifogásunk. A

zenekart Virág Elemér vezényelte finoman. A díszletek gyönyörűek voltak. (—r.)

A színházi iroda jelenté: Ma

Francia szobalány

Nézzé meg Budapest ide! legnagyobb sikerét! Prémierbérlet 16. szám.

Szombaton délután rendkívül mérsékelt helyárrakkal Zóna előadásban:

HATODIK EMELET.

Szombaton este: FRANCIA SZOBALÁNY.

Pénteken, kedden:

POGÁNY MARGIT.

Szombaton, hétfőn:

HAMVAY LUCY

FRANCIA SZOBALÁNY.

Mozi műsor

Hungária: Cárnó kegyence.

Apolló: A rend katonái.

Vígyszínház: Gyimesi vadkirály.

ÚJ SZERVEZETBE TÖMÖRÜLNEK AZ ERDELYI MAGYAROK

Bukarest, január 25. Kolozsvárott összeültek a megszünt magyarpárt volt vezetői, hogy megalkossák az új magyar szövetség kereteit. Most szövegezik meg azt a kiáltványt, amelyben Erdély magyar népéhez fordulnak. A pár napon belül kibocsátandó felhívás részletes útmutatást ad, miképpen történik a nemzeti újjászülés frontjába való belépés, és mik a feltételei az új magyar szervezetbe való belépésnek.

Keresztet faragtak a trianoni sorompóból. Ipolyságon a trianoni sorompóból, amely húsz esztendőn keresztül zárta el a kisebbségi magyarokat anyaországban élő testvéreiktől, keresztet faragtak az állami reálgimnázium Szent Imre-cserkészcsapatának tagjai. A keresztet diákmise keretében szentelte és áldotta meg dr. Bittenbinder Miklós hittanár, aki felhívta az ifjúságot, hogy az iskola padjaiból kikerülve, tűzze ki a keresztet a magyar élet minden posztján. Az egyházi szertartás után az ifjúság osztályonként tantermekbe vonult és ott a Himmusz, a Szózat és a nemzeti Hisekegy eléneklése közben elhelyezte a keresztet.



22

— Elég lesz, — visszhangozta bódultan a leány, aztán egymásra borultak s ujjongva, zokogva csókolták egymást...

Az estivióliák illatfelhője lobogva szállt az ég felé.

VII.

Ezen az estén hamar elmentek a vendégek a koresmából, úgy hogy Rosenthal korábban zárhatott a szokottnál. Miután minden ajtó gondosan bereteszelték, betopogtak a hálószobába s elővették az üzleti könyveket. Sokáig számoltak. Végre Salamon feltolta ráncos homlokára a szemüveget s reszkető hangon szólt a feleségéhez:

— Tudod-e, Fáni, hogy csaknem millió-mosok vagyunk?... Sőt, ha a falubeli három házat, meg a százötven hold földet is hozzá-számítjuk, felette járunk az egymilliónak...

Az asszony hangját is szenvedély fűtötte át. Olyanféle, mint mikor a kártyás bemondja a huszonegyet.

— Igen, Salamon, tudom... Ábrahám, Izsák és Jákob Istene velünk van... De kell is a pénz... Sok pénz... Ugye, Jenő azóta már Pesten van?

— Igen. Emléksze rá, hogy azt írta az utolsó levelében, hogy pénteken indul Olaszországból, szombaton Pestre ér s mindjárt ábrintkezésbe lép az építéssel. Igaza is van. Jó lenne, ha még ebben a hónapban hozzáfognának az alapozáshoz.

Az öreg asszony arca szinte ragyogott a boldogságtól.

— Az én nagy fiam... — suttogta maga elé. — Az okos, komoly fiam... Csak már itthon lenne... Hiszen hat éve nem láttuk... Talán rá sem ismerünk...

Rosenthal két szürös szeme is ellágyult.

— Azt írja, hogy gyönyörű helyen veti meg a telket. A Gellérthegy legszebb részén. A szanatórium tervét meg olasz mérnökkel készítette el. Ilyen épület nem lesz több Magyarországon...

Sokáig zenssuttogott a két öreg. Százszor elbeszélte, cenzsur maguk elé idézett emlékeket vettek elő és megint elmerengtek rajta. Szívük szeretetével újra felmelegítették őket. Mert ezeknek az emlékeknek a középpontjában mindig Jenő állott, a két öreg lélek dédelgetett bálványja.

Fáni álmosodott el hamarabb. Levetkőzött ágyba bujt. Pár perc múlva egészséges horkolással fűrészelte a levegőt.

Rosenthal felizgatták az emlékek, főként pedig a jövőre vonatkozó tervezettség. Nem

volt álmos, nem akart még lefeküdni.

Elővette hát a tórát, meg az imaszíjakat, a halotti lepedőjét nyakába kerítette s halk, nyekergő, el-csukló hangon énekelni kezdte az évezredek imádságot:

Sómá Jisráél...

Fel-felcsapott a hangja, meg aláesett... A szük, dohos levegőjű szobában mintha Judea földjének forró levegője csapott volna át...

— ... Jéruzsálem... Hol vagy, te szent Város?... Merre vagy atyáink földje?... Vágyakozunk utánad, mint szomjú szárvas a hús forrás után... mint Libanon cédrusa a felkelő nap után... És mégis hiába... Dávid városa nem lesz többé... Izrael dicsősége füstté vált, amelyet szertefújt a Jordánról felkerekedő szél...

Megvonaglott a teste, mint a szülő asszonyé...

— ... Utolsó nép lettünk... Hazátlanná szállítottunk... Mint a garmada pelyvája, szétszórtódtunk a földön... És most már hiába minden erőfeszítés... hiába az évezredek rettenetes megpróbáltatásainak tűzében hajlítatlanra megacélozódott akarat... hiába a pénz... hiába a vagyon... hiába a világ feletti uraság... hiába miénk a hegyek csúcsától a bányák mélyéig minden... az a kis darab föld, az az eldugott kis zug... az ígért földje... a Jordán völgye... a Sion hegye... Jéruzsálem nem a miénk... Minden a miénk, de hányunk... cs...

(Folytatunk)



A KESZÁRUPIACON DRÁGULT A TENGERI

A keszárupiac eseménye a kukorica 25—30 filléres drágulása. A német kivitelhez szükséges áru iránt mutatkozó és ma már sürgető kereslet magasabb árakat is szívesen fizet a piacra kerülő kukoricáért. Összesen 1950 métermázsas volt a mai üzleti forgalom kukoricában, amelynek árát az is emeli, hogy a hizlaldák is erősen vásárolnak. Rozsból 150 métermázsas kelt el, búzában ma ismét megcsappant a kereslet, mert a lisztüzlet vontatottsága miatt a malmok átmenetileg keveset vásárolnak.

Búza: tiszavidéki 77 kg-os 20.25—20.35, 78 kg-os 20.45—20.55, 79 kg-os 20.65—20.75, 80 kg-os 20.75—20.85.

Rozs: pestvidéki 14.00—14.10, más származású 14.10—14.25.

Takarmányárpa: elsőrendű 16.00—16.30, középmínőségű 15.75—16.00.

Sörárpa: kiváló 19.00—19.50, prima 18.50—19.00.

Zab: elsőrendű 19.25—19.45, középmínőségű 19.15—19.25.

Tengeri: tiszántúli 13.75—13.90, egyéb áll. 13.70—13.85.

Ferencvárosi sertésvásár. A csütörtöki ferencvárosi sertésvásár összes felhajtása 3073. Az irányzat közepes. Árak: uradalmi zsírsertés páronként 340 kg-on felül 100—104, szedett sertés I. 90—93.5, si-

lány 76—80, angol sonkasertés I. 92—94, II. 84—90, exportzsír márkázott 150 fillér kg-ként.

Gazdasági munkaadók és munkavállalók figyelmébe. Értesíti a városi elsőfokú közigazgatási hatóság a városi érdekeltek lakosságát, hogy a m. kir. földművelésügyi miniszter 26.165/1938. VIII. A. I. számú rendeletével a város egész területére elrendelte a gazdaságokban fizethető legkisebb munkabérek megállapítását. A munkabérmegállapító bizottság ennek folytán folyó évi január hó 1-től március hó 1-ig terjedő időre a város területén fekvő gazdaságokban alkalmazott munkások részére fizethető legkisebb munkabért az alábbi részletezés szerint állapította meg: Saját élelmezés melletti alkalmazás esetén: Felöltött férfimunkás részére 1 P 50 fillér, felöltött nőmunkás részére 1 P 20 fillér, 16 éven aluli munkás részére 80 fillér. Munkaadó által nyújtott élelmezés melletti alkalmazás esetén: Felöltött férfimunkás részére 1 P, felöltött nőmunkás részére 80 fillér, 16 éven aluli munkás részére 50 fillér. Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága.

LAPUNKAT TÁMOGATJA. HA HIRDETŐINKNEL VÁSÁROL

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő:
Dr. Nagy Imre Benyovszky Pál
Felelős kiadó:
Alföldi Sajtóvállalat Kft.
Ügyvezető igazgató:
Dr. Kólya Sándor.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja hétköznap 10 szóig 50 fillér, minden további szó 5 fillér, vasárnap 10 szóig 70 fillér, minden további szó 7 fillér. Üzleti apróhirdetés díja hétköznap 10 szóig 60 fillér, minden további szó 6 fillér, vasárnap 10 szóig 80 fillér, minden további szó 8 fillér. A vastag betűből szedett, valamint levelezés és házasság rovásban elhelyezett apróhirdetések díja kétszeres. Kezdőszavak csak vastag betűvel szedhetők, az apróhirdetések díjak mindenkor előre fizetendők. A kiadóhivatalban hagyott címek 21-90. telefonszám alatt is megtekinthetők. Jellegű hirdetésre ajánlatokat a kiadóhivatal díjmentesen továbbítja. A közlés díja vidékről kis értékű postabélyegekből bekioldható.

Betöltendő állás NŐKNEK

Elárulítónők
üzleti gyakorlattal, jó megjelenéssel, kereszténynek felvételnek DEL-KA cipőházban. Jelentkezés 8—9 között. Ny.

ALLÁST KERESŐ NŐK

Külföldön főző nő
ajánlkozik úriházhöz, lakodalomra, vagy tömegfőzést vállal. Cím a kiadóban. 1393

ALLÁST KERESŐ FERFIK

Jogász
csékely díjazásért bármilyen délelőtti irodai munkát vállal. Cím a kiadóban. 1369

BUTOROZOTT SZOBA

Kapualatti
butorozott szoba február elsejére kiadó. Széchenyi-utca 18. 1397

Paplanok

flanel takarók
lópokrócok

olcsón

Petriknél
Szent Anna-u. 5

Különbejártú

butorozott szoba kiadó. Péterfia 52. udvarban 2-ik ajtó.

Kiadó

február 1-re különbejártú utcai butorozott szoba fürdőszobahasználattal tűzértisztnek. Árpádtér 47. felelelet. Értekezni lehet pénteken, szombaton d. u. 3—5-ig, vasárnap egész nap. 1510

KIADÓ LAKÁS 1 SZOBÁS

Kiadó városi egyszobás lakás
A Hajnal-utcai bérházban lévő B. III/11. egyszobás lakás február hó 1-től kiadó. Értekezni lehet Városháza I. em. 37. sz. helyiségben a hivatalos órák alatt. 1498

KIADÓ LAKÁS 2 SZOBÁS

Két szoba
rendelőnek, irodának, — vagy csak garzonnak kiadó azonnal. Csapó-u. 10. az emeleten. Értekezni az udvari lakásban. 1769

Kiadó

városi kétszobás lakás
A Boesky-téri IV. sz. bérházban lévő 1/3. sz. kétszobás lakás f. évi február hó 1-től kiadó. Értekezni lehet Városháza, I. em. 37. sz. helyiségben a hivatalos órák alatt. 1499

Kiadó két szoba

lakásnak, irodának, vagy egyesületi helyiségnek is azonnalra Szent Anna-u. 29. szám alatt. Értekezni lehet Városháza, I. em. 37. sz. helyiségben a hivatalos órák alatt. 1502

ELELMISZER ITAL

Fajborok
magasfokúak literenkint is. Arany János 30. sz. Blazsok termelő. 1496

KIADÓ LAKÁS 3-4-5 SZOBÁS

Kiadó városi háromszobás lakás

A Simonffy-u. 2. sz. bérházban II/11. számú háromszobás lakás f. évi május hó 1-től kiadó. — Értekezni lehet Városháza, I. em. 37. sz. helyiségben a hivatalos órák alatt. 1500

BIRTOKBÉRLET

Hat

katasztrális hold gyümölcsös (három hold csemegező) lakóházzal azonnal bérbeadó. Értekezni lehet Kigyó negyvenöt alatt. 1511

Családi ház ellenében
idősebb háztulajdonos gondozását vállalom. — Címet „Tisztviselőcsalád” jellegre a kiadóba kérek.

LAKÁS ÉS SZOBA KERESLET

2-szobás

komfortos lakást keresek a központ közelében május 1-re. Ajánlatokat a DEL-KA cipőáruházba. 1422

HANGSZER

Rádió

3+1 lámpás Standard olcsón eladó. Kalotaszeg-utca 8.

1 kg. édes narancs	68
1 " Paternói mandarin	88
1 " csemege alma	54
1 " füge	88

Gödény csemege üzlet

Csapó-u. 7. Szilágysági mellett. Tel.: 17-64

„Tarka sorok” rég mult idők... Jó lakórol „Reménykedők”



Es hogy jó lakója legyen Nálunk egy hirdetést tegyen!

A Debreczeni Ujság—Hajdúföld apróhirdetése biztos eredményt hoz!

AJÁNLAT

Használt

bútorok, zongora, varrógép, páncélkassza, írógép, irodaberendezés, vegyes bútorok, asztali spór eladók. Andráskö, Csapó tizenhat. 1907

Lakbérletkötéssel

családi házat keresek megvételre. Ajánlatokat „Állami tisztviselő” jellegre kiadóba kérek. 319

Vízvezeték

fagyás által okozott hibákat garanciával javít Molnár szerelő. Csapó-utca 49. 26—1410

Alpakka

evőszközök, konyhamérlegek, habbütök, hűsgepek, dió- és kávédatárlók, tortalapok, hópalaok karácsonyi ajándéktárgyak. Nagy vasúzlet nagy kirakatában Csapó-kanyar. 1496

ÜZLET-MŰHELY RAKTÁR

Böde-főület

helyiségei Csapó-u. 8. május 1-től kiadók. Értekezni a háztulajdonosnál, keresztútpület. 222—1420

Kiadó városi üzlethelyiségek.

A Gambrius passagiban több rendbeli üzlethelyiség f. évi május hó 1-től kiadó. Értekezni lehet Városháza, I. em. 37. sz. helyiségben a hivatalos órák alatt. 1501

BUTOR

Kifogástalan
faragott diófa ebédlő eladó. Piac-u. 59. II. lép. I. em. 1345

Ebédliasztal

6 székel és márványlapos ebédlőkredenc jókarban eladó. Megtekinthető 11—1-ig Arany János-u. 47. Utcai lakás. 725

Használt autók

és motorkerékpárok alkalmi áron eladók. DKV képvislet, Széchenyi-utca 24. sz.

ELADÓ ÁLLATOK

Eladó

120 kilós sertés. Pesti-u. 57. keresztútpület. Ny.

ELADÓ HÁZ

ELADÓ

Budai Ézsaiás-utca 51. számú 2-szobás, előszobás, kényelmes családi ház. 744

Forgalmas helyen.

a nagyállomás mellett, Késes-utca 16. számú ház három lakással és üzlethelyiség lakással, mely kocsmának vagy vendéglőnek igen alkalmas, vilány, vízvezeték van, — kevés pénzért megvehető. Az üzlethelyiség kocsmának kiadó. 369

Márványlapos

ebédlőkredenc és kisbél szekrény ugyancsak márvánnyal eladó. Csapó-u. 10. az udvarban. 1770

Családi ház

18 évig még adómentes, 448 négyszögöl telken, szőlő és gyümölcsösökkel, 2 nagy szoba, előszoba, konyha, spéz és padfelfűrészt, alapincézve, jóvízű kúttal, részben teherátváltással eladó. Gróf Vecsey-utca 13. szám, Homokkert. 243

ELADÓ HAZHELY

Eladó

Poroszlaj-út 14. számú szép fekvésű saroktelek épülettel. 1352

ELADÓ FÖLD

Eladó

Horthy Miklós-úton 280 négyszögöles telek termő szőlővel és gyümölcsfával. Értekezni Poroszlaj-út 14. 1351

KÜLÖNFÉLE

Eladó

1 drb. jóállapotban lévő széknyálya. Piac-u. 49. II. udvar, I. em. 1386

Üstház

eladó. Kertész-utca 7. 1392

Eladó

ebédlőbútor, gyermeknek asztal, tonett szék, kanapé, karácsonyfaláb. — Poroszlaj-út 14. 596

Eladó

betegtolókoesi. teljesen új, gumikerekei, utcai és szobai használatra alkalmas, finom kiállítású. — Kassai-úti városi kislakásos bérház, 36. ajtó. 168

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat Rt. műintézetének kőrforgógépén. Igazgató: **Somogyi Gábor.**